

KIS ANTÓNIA

Vesztesek és nyertesek

BUDAPEST

Z-füzetek/157

**Sorozatszerkesztő
SIMOR ANDRÁS**

© KIS ANTÓNIA 2014

A válogatásban mai társadalmunkra jellemző tipikus eseteket és figurákat próbáltam megragadni, az értékrendi változások tükrében. Példák a férfi és női, a szülő és gyermeki látásmódra. Megszakadt folyamatok megváltozott szemléletű folytatása. Kiteljesedés és visszavonulás a lehetőségek szerint. Nyitás az egyéni érdekből a társadalmi felé.

Mert nem akarunk veszíteni, nyerni szeretnénk.

Lehet-e vesztes helyzetből nyerni?

Előfordulhat, hogy éppen a változó értékrend miatt, az egyik olvasó egy történet szereplőjét nyertesnek, egy másik olvasó pedig vesztesnek tartja.

Kis Antónia

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Exodus

– Képzeld el – mesélte a pici nő a barátnőjének hogy az egész lakás tele volt negyvenhármas cipőkkel! Mindenütt, ahova csak léptem, a férjem és a két fiam cipője. És amikor szóltam nekik, azt mondta a nagyobbik fiam, ha ez zavar engem, akkor rúgjam félre őket. – Sóhajtott egyet a további meséléshez való erőgyűjtéshez.

– Az én férjem cipője meg negyvenhatos – próbált meg kontrázni a barátnő. – De igaz, ami igaz, fiaim nincsenek.

– És a férjem... – a pici nő hangját fenyegetően felemelte – ahelyett, hogy mellém állt volna, hogy a fiúk között szétcsapott volna, hogy kiosztotta volna őket, ő is kezdte széthagyni a papucsokat és a cipőket. Pedig azelőtt olyan pedáns volt, olyan rendes. Elvágólagos volt az asztala, a szekrénye, most meg... Mindenütt csak cipők, hatalmas, negyvenhármas cipők... – A pici nő szipogott egy kicsit, látszott rajta, hogy sírni szeretne.

– Azért a negyvenhármas az nem is olyan nagy... – kezdte a vigasztalást óvatosan a barátnője.

A pici nő megrovóan nézett a barátnőre: – Nekem igen, az én lábam harmincnégyes. – Kihúzta az asztal alól a lábát és egy kicsit megemelte szavainak nyomatékaképpen. Erre nem számított, hogy még a barátnője sem érti meg.

– Na és végül is ezért jöttél el? – kérdezte a barátnő, mert az egészben ezt találta a legizgibbnek.

A pici nő nem mondott semmit erre. Mit magyarázkodjon ő egy ilyen értetlenkedőnek? Mikor idehívta barátnőjét ebbe az áruházi kávézóba, azt hitte, hogy majd egy jót beszélgethetnek, de úgy látszik, ez nem megy. Jobb is lesz, ha rögtön útnak erednek, és ki-ki a maga dolgára megy. Már megitták a kapucsínójukat és a barátnő többször is elsóhajtotta, hogy egy jó cipőt kell vennie, mert neki a járás akármilyen cipőben nem megy.

A pici nő odaintette a pincért és fizetett. Miközben gondosan visszahelyezte a pénztárcáját a táskájába, odavetette: – Az a helyzet, hogy én örököltem meg a nagynéném, Panni lakását, most rendezem a hagyatékot, így mindenképpen oda kellett mennem.

– Aha – mondta a barátnő és még megkérdezte, hogy a pici nő feljönne-e vele a cipőosztályra, az emeletre.

De a pici nő azt mondta: – Nem. – És még végig is mérte a barátnőjét és olyan hideg volt a tekintete. Ő innen egy másik boltba ment. Egy kis butikba, ahol hívogatásképpen egy-egy ruhadarabot, rálicitálva a kirakatra, még a boltajtó mellé is kitétek.

Napok óta nézegette már azt a kis lila kétrészeset. Olyan ruhadarabra vágyott, ami másnak nincsen. Kell, hogy a ruha őt kiemelje. Már napok óta figyeli az utcai forgalmat. És senki nem jött vele szemben lila kétrészesben. A ruha akkor sem okozott csalódást, amikor magára vette. A szoknyája bokáig ért és ez a pici nőt előnyösen megnyújtotta. Szinte már középtermetűnek látszott ebben az öltözékben. A lezser vonalú felsőrész pedig – tetszés szerint – kabátkának vagy blúznak is elmegy. Boldogan fizette ki a nem kis árat érte és magához szorítva vitte haza, mint egy igazi kincset.

Otthon aztán még egyszer felpróbálta. Megállapította, hogy isteni, hogy telitalálat, aztán gondosan levetette és a szekrénybe rejtette. Gyorsan rendet rakott, összeszededgette a szétdobált cuccokat, közben folyton az órát nézte, időre kellett végeznie: nemsokára itt lesz a fia. Jön biztosan, mert egy közös pályaművön dolgoznak. És a pályamű „tuti nyerő” lesz. A tuti nyerőt az ő nemsokára betoppanó, nagyobbik, végzős közgazdász fia mondogatta, de most már ő is kezd hinni benne. Elvégre az ő tapasztalatai és a fia naprakész tájékozottsága az mind benne lesz, és részben már benne is van.

Pontos volt a fia. Ahogy az előszobában az anyját megpuszilta, kérdő tekintetével a szemét vizsgálta. Nem mert megkérdezni, hogy most leveheti-e a cipőjét, netán le is kell vennie, de mert az anyja nem mondott semmit, a biztonság kedvéért kinyitotta az előszobaajtót, kilépett a folyosóra, hosszan csiszolhatta a cipőtalpát a lábtörlőn, még meg is nézte egyenként, úgy lépett vissza az előszobába.

Az anyja akkor már kikészítette a nagy asztalra a szükséges iratokat és adatokat, és nem kérdezte meg, hogy mit enne és mit inna, a múltkor is csak dolguk végeztével fogyasztottak valamit, vagyis utána.

Jól haladtak. A fia azzal kezdte, hogy kirakta az asztalra a kinyomtatott szinopszist és az elkészült oldalakat. A fejlécen szép, nagy betűkkel a társszerzők neve: *Sebők Annamária – Sebők Attila*.

– Jól néz ki, mi? – a fiú az anyjára sandított. A pici nő bólintott, hogy szerinte se rossz, magában meg azon morfondírozott, hogy soha nem volt még ilyen készséges munkatársa. A kollégái ugyan kedvesek voltak hozzá, de valahogy mégis olyan lekezelőek voltak. A fiával dolgozni az egészen más, ha valamit mond, a fia figyelmesen, csillogó szemmel hallgatja.

– Orsika hogy van? – kérdezte a pici nő, amikor az aznapi penzumon túljutva már vacsoráztak.

– Koszi, semmi különös – válaszolta a fia, de azt azért még kiegészítésképpen hozzátette –, amióta elmentél, már nem jár fel, mert ez nem lenne illő, azt mondta neki az anyja.

– Azóta nem? – a pici nő eltűnődött. Hát, hogy bírhatja ezt az ő huszonhárom éves fia és hasonló korú barátnője, Orsika, akik amióta csak vissza tud emlékezni, mindig

sülve-főve együtt voltak? Egy óvodába jártak, egy középiskolába, aztán egyetemet is együtt választottak. És amióta egyetemisták, gyakran aludt náluk Orsika, leginkább a hétvégeken, hogy elkerüljék a reggeli torlódásokat a fürdőszobában. Még jó, hogy két WC is van a lakásban.

A mamák az óvodás korszak óta ismerték egymást és jóban is voltak. És a pici nőnek is, nemcsak a fiának, rögtön megtetszett a fürtös fejű, nagy szemű kislány, az Orsika. „A kis menyemet is hazaviszem” – mondogatta az óvó néninek, amikor néha megkérték, hogy hozza el a kislányt, mert Orsikáék elég zűrös család voltak, beteg nagyszülőkkel, több gyerekkel és szemmel láthatóan anyagilag is rosszul álltak. Szerencsére a közelükben laktak.

Eredetileg ezért gondoltak arra, hogy ha majd Panni néniék után megöröklik a lakást, az éppen jó lesz Attiláéknak. És a fiatalok így nőttek fel, ebben a tudatban.

A pici nő egy pillanatra zavarba is jött, hogy birtokolhatja ő ezt a lakást, ami ugyan papíron az ő kizárólagos öröksége, de hát ő ezt már régen Attilának ígérte. O, amikor eljött otthonról, csak annyit mondott mindenkinek, hogy a „dolgokat rendezni kell”, és „addig marad, amíg a dolgok rendeződnek”.

– Mikorra is tervezitek az esküvőteket? – kérdezte a fiától szorongva.

A fia a vállát vonogatta: – Én nem tervezem.

– De hát jövőre végeztek és úgy néz ki, hogy állásotok is lesz.

– Igen, úgy néz ki, anya.

– Talán már mást szeretsz? Orsikának ez rettentő csalódás lenne... Ő számít arra...

– Miért szeretnék mást? Megvagyunk. Jól vagyunk. Én más lányt közelebről nem ismerek, csak Orsikát, de őt már húsz éve, ezért gondolom, a dolog nem olyan sürgős, egy-két évet még igazán várhat.

A pici nő megkönnyebbülten sóhajtott, de nem nyugodott meg teljesen, mert ha a fiatalok elválnának, azt ő soha nem bocsátaná meg magának. Témát váltott, elvégre nemcsak ez az egy (illetve „két”) gyereke van.

– Öcsivel mi van, ő miért nem jön fel? – Huszonegy éves orvostanhallgató fiát több mint két hete, amióta eljött otthonról, nem is látta.

A fia elmosolyodott. – Ő apával van. Nahát, anya, ahogy ezek egymást dédelgetik, azt látnod kéne. Apu főz Öcsinek, mert ugye ő nem ehet mindent. Öcsi meg minden nap megméri az apu vérnyomását és a rosszulleteiről meg a tünetekről egy füzetet vezet.

– Szegény kicsi fiam, az ő érzékeny leikével... – a pici nő felsóhajtott.

A nagyfiúnak nem tetszett az anya aggodalma. Nagyon nem tetszett. Az anyu szegény kicsi fia. Egész életében ezt kellett hallgatnia. – Megvannak. Nem kell izgulni – vágott elébe az aggodalmaknak. – És különben is, az Öcsit most nagy öröm érte – és már folytatta is az anyja kérdő tekintetét elérve. – Tudod, az a száraz babszem, ami leesett a konyhakőre, és az Öcsi rálépett, és persze rögtön kiakadt, hogy ő hogy követhetett el ilyen büntettet, szóval ezen a babszemen a sérülést visszanyomogatta és elültette egy cserépbe és most rendesen kihajtott. Így menekült meg a bűnvádtól az Öcsi lelke. – Attila kajánul vigyorgott. Kigömbölyödött képével, nagy szemével olyan volt, mint egy gonosz macska.

„Ö, szegény kicsi fiam” – gondolta a pici nő, mert kimondani még egyszer nem merte. A nagyobbik fia inkább a férjére hasonlított, de a kisebbik az ő érzékenységét örökölte. (Érthetetlen volt a számára, hogy a férje ezt a kisebbik fiút annyira elkényeztette: „Árpád fia, Levente” – ezt sutyorogta neki mindig, már pólyás kora óta.) Ő csak azért babusgatta, mert megrémítette a fia érzékenysége. Például sokat gyötörte

magát azzal, hogy vajon jó orvos lesz-e, „meg tud-e felelni ennek a nemes hivatásnak”? A barátnője se töltötte soha náluk az éjszakát, az ő érzékenysége valószínűleg ezt sem bírta volna, inkább ő aludt időnként Kingáéknál, igaz, hogy ez módosabb család, mindkét szülő orvos, emeletes villájuk van, a felső szint Kingáé, természetesen külön fürdőszobával.

– És apu? – kérdezte végül a pici nő, de nem a fiára nézett, hanem valahová a sarokba.

– Megvan, elfoglalja magát, tudod, hogy ő milyen. Nekünk csak annyit mondott, ő nem csodálja, hogy kijött az idegi fáradtság rajtad, mert őt az ilyen már többször elkapta. – Attila egy kis szünetet tartott és az anyját fixírozta. – Szerintem nagyon hiányzol neki, ez különösen akkor látszik rajta, amikor, hogy főzön valamit az Öcsinek, felveszi a kötényedet a konyhában. – Egy kicsit megköszöri a torkát, mert bosszantotta, hogy az anyja még mindig a sarokba néz, és nem reagál a szavaira. – Ja, egyébként – folytatta rendületlenül –, apa egy meglepetést készítesz elő neked.

A pici nő erre már végre a fiára tekintett.

– Hallottam, hogy egyik este felhívta Csenge nénit, és kérte, hogy hívjon meg benneteket rövidesen egy-két hétre, mert neked pihenésre, levegőváltásra van szükséged.

A pici nő dühösen kapta fel a fejét. „Nahát, ez az Árpád, amit ez művel, ez már több a soknál.” Hát persze, örömet akar szerezni neki, de őt meg sem kérdezte. Na és ha ő nem arra vágyik, hogy havas hegyek vegyék körbe? Ha ő tojik Svájcra, meg Árpádnak arra a sznob, zenebuzi unokanővérére, aki őket állandóan koncertekre vonszolja? Nem, ő egészen másra vágyik, ha megnyernék a pályázatot, akkor ő gondolkodás nélkül a Kanári-szigetekre utazna, ahol mindig tavasz van, ahol délszaki virágok pompáznak és tarka papagájok szórakoztatják a turistákat.

– És még valami, ami talán érdekelhet, anya. Apa három cipőszekrényt is vett. Egyet-egyét mi Öcsivel elhelyeztünk a szobánkban, a harmadik a hálótokban lesz, a régiekben, az előszobában meg a papucsok és az éppen hordott cipők vannak.

Az izgatott felsorolásra nem jött válasz.

– Hát akkor holnap is jövök, anya, folytatjuk, ezt meg beteszem a gépbe. – Attila miközben elköszönt, az óráját kétszer is megnézte.

„Hát, elrepült az idő” – konstataulta a pici nő. Öreg este lesz, ha még két-három órát dolgozik munka után az ember. De holnap reggelig még egy jót pihenhet. Elhatározta, hogy ma az arcára mézes-karottás pakolást tesz. Előző nap joghurtos-uborkással kényeztette magát, azelőtt meg egy paradicsomosat készített. Amióta itt van, főleg zöldségfélét eszik, de csak keveset, a megvásárolt zöldségek fele arcpakolásnak kell.

Viszont sok teát ivott, mert ez kell a méregtelenítéshez. És miközben körbejárt a lakásban, a feltett pakolásoktól vörös, zöld vagy sárga arccal, elégedetten szemlélte magát az egész alakját befogadó, régi nagy tükörben, mert otthon nem volt ilyenje.

A régi bútorok egy részét már elpasszolta egy lakásfelszámolásra szakosodott vállalkozónak, csak néhány régi darabot tartott meg, az olyan „muzeális értékűeket”. A régóta vágyott rattan garnitúrát is meghozták már a héten. Pici kanapé, két kis fotel egy üvegasztalkával. És amikor ez az álnok nagyfia, az Attila, a nagy kék szemét forgatva beleült az egyik székbe és azt mondta: „igazán kényelmes”, hát az volt az álnokság csimborasszója, de ő is nevetett és nem szólt egy szót sem. Mert régen szeretett volna ő már ilyet, de lehurrogták őt az otthoni gazemberek. Hogy ez ócska, hogy ez gagyi, hogy rémes, egyáltalán, hogy néz ki ez a vacak, azonnal össze fog tömi, ahogy beleül az ember. És ő nem vehette meg, de most megvette és ülhet benne, és játszhat vele. Gyönyörködhet a bambuszváz hajlékonyságában és masszívságában és a párnák vidám

színeiben.

Persze ők csak azt a nagy ronda bőrgarnitúrájukat imádják, amin felváltva tehenkédnek, amit szegény Larry kutya is imádott persze, mert kan kutya volt az istenadta és folyton kanapézni kellett.

Hát igen, a kutya, mert az is szép történet. Olyan tízéves formák voltak a gyerekek, amikor kikönyörögték, hogy kutyájuk lehessen. És hát megvolt, ő is ott volt negyedik férfinak. Etetni kellett, sétáltatni kellett, meg fürösztetni, meg orvoshoz vinni, és simogatni, vigasztalni, ha kutyabánatba esett. És ő persze a családi rangsorban a kutya után következett. Ő a kutyának a kutyája lett.

A család férfitagjai gyakran kértek felmentést kötelezettségeik alól erre-arra hivatkozva, bár néha szeszélyes szenvedéllyel babusgatták a kutyát, és még azt is megengedték neki, hogy a nagy bőrkanapén ő kanapézzon elsőnek, és ilyenkor csak a családi bútordarab szélére ültek. Na de Larry egy pár éve nincs már, csak a kanapézás maradt. De neki eddig sosem volt kanapéja, csak most van, ez a kis rattan, amin elfeküdni nem, de párnákkal körülbástyázva ülni azért lehet.

Mije volt neki a másik lakásban? Hát, ha jól belegondol, nem volt semmije. Egy fél ágya volt, mert a férjéé volt a franciaágy fele. Szobája nem volt, nem úgy, mint a gyerekeknek. Mindegyiknek megvolt a külön ajtóval zárható tere, a férje meg hol a hálójukban, hol a nappaliban tévézett attól függően, hogy tudott megegyezni a gyerekekkel. Ő csak a konyhában lehetett egyedül, ott persze hagyták, hogy működjön kedvére. Néha Orsika odajött hozzá és megkérdezte, hogy segíthet-e. De ő inkább az egyedüllétet választotta, azt mondta, nem, nem kell, visszaküldte a kislányt: „Menj csak nyugodtan, készüljétek, csináljatok, amit kell.”

„Semmim se volt, se ágyam, se asztalom” – panaszkolta magának, mert számára egy íróasztal már nem fért el. A pici nő sóhajtozni kezdett, de aztán hirtelen úgy döntött, hogy tovább már nem hergeli magát, mert ennek nincs értelme. Holnap korán kell kelnie, mert munka előtt még tornázni is megy, és a méregtelenítés és az arcpakolás sem használ, ha ő továbbra is stresszel. Inkább majd Panni néniékre gondol elalvás előtt, mert ettől mindig megvidámodik a szíve. Ha felidézi őket, rögtön nevetnie kell.

Panni néniék a hívásra rögtön meg is jelentek. Panni néni kényelmes magas szárú cipőjében cammogott be, Józsi bácsi kedvelt zsinóros házikabátjában, orrára tolt szemüveggel követte.

– Hozhatod az ebédet, Böske – mondta Józsi bácsi Panni néninek mindig, amikor ő kislánként ott ebédelt náluk, afféle fogadott gyerekként, mert Panni néniéknek nem volt gyereke.

Neki akkor eszébe se jutott megkérdezni, miért hívta Józsi bácsi Panni nénit Böskének, Bözsikémnek, olyan természetes volt mindez.

– Nagyon szeretett – révedt vissza később a már özvegy Panni néni – Bözsikém, mindig ezt mondta nekem. – És ahogy ezt kimondta, Panni néni rendszeresen már sírni is kezdett. Aztán legtöbbször így folytatta: – Szépen élünk. Nagyon szépen. Mintaszerűen. De én is igyekeztem a kedvébe járni. – Panni néni ezt mindig emelt fővel mondta. – Mindig megkérdeztem tőle: „Mit főzök, Józsikám? Mihez lenne kedved?” És még a hátát is megtapostam, hogyha kérte.

A pici nő a világító órára pillantott. Éjfél közeledett. Panni néniék barátságosan integettek, azután eltűntek.

A pici nő forgolódni kezdett a hatalmas ágyban, mert az örökségnek ezt az impozáns részét nem adta el. Úgy érezte, belőle erőt meríthet. Királyi ágy volt, csak a baldachin hiányzott fölüle. Úgy érezte, nagy haladást tett meg. Először is, most folyik a ruhatárának a felújítása, kicserélése. „El fognak ájulni, ha meglátnak a lila

kétrészesben” – gondolta, de azt majd csak akkor veszi fel, ha a haját is kiszőkítette, mert kell, hogy az arcát sugárkoszorú keretezze. Még csak negyvennyolc éves, de a pályázat elnyerése elindíthatja a méltó karriert. Az ő tudásával és tapasztalatával igazán felveheti a versenyt bárkivel.

Végigsimította az arcát, úgy találta, a pakolástól valóban bársonyos lett.

De most már aludni kell, mert az a holnapi nap, a betervezett tizenkét órás munkaidővel, az cefetül kemény lesz.

Újratervezés

Kinyújtózott az ágyon, de ezt csak hosszában tehetette, arra sajnos nem volt mód, hogy kedvenc pózában, tagjait szétvetve pihenjen, mert a franciaágy másik oldalán ott feküdt a sógornője. Kifli alakban kuporodott, feléje fordulva. Haja félig eltakarta az arcát, úgy szuszogott, pihegett.

Amikor erre a hosszú hétvégére eljöttek, a felesége baráti körének szervezésében, az asszony úgy rendelkezett, hogy hozzák el az ő kis hűgát is, mert olyan magányos szegényke. Pedig az ő korában, hiszen már huszonhét éves, nagyon is fontos, hogy társasága legyen.

Természetesnek látszott, hogy háromágyas szobát vesznek ki. Arra nem gondoltak persze, hogy a harmadik fekvőhely egy fotelágy lesz (ami általában megfelel a gyerekeknek), de ha nappalra is kinyitják, akkor sokkal több helyet foglal el és nem lehet a szobában közlekedni tőle. Ezért aztán, amikor visszajöttek az arborétumbeli sétáról, Klári, azaz a nővére által Kiflinek nevezett sógornő, miután egy papírszalvétán gondosan szétterítette a begyűjtött magokat, tobozkákat, kifli formájú, magokkal teli sötét hüvelyeket, a nővére helyére kuporodott. Menten leragadt a szeme.

Ő meg a felesége a klubszobába mentek le, két üveg itallal felszerelve, ahol ekkor már vígan folyt az élet. Beszélgettek, nevetgéltek, töltögettek, ugratták egymást, aztán kinevezve az egyik asztalt büfének, átrakták az italokat és a poharakat ide, hogy a többi asztalnál a társasjátékoknak megfelelő helyet teremtsenek. Ő nem sokáig bírta ezt. A társasjátékokat is meg az ugratásokat is unalmasnak találta, céltalannak, lötyögősnek ítélte az egészet. Bár azt nem ejtette volna ki a száján, hogy: dögunalom. Ezt a kifejezést ugyanis túlságosan gyakran használta a felesége. Ha valahol, valamikor támadt egy kis csend, rögtön felcsattant: „dögunalom”, amit egy megvető biggyesztés is követett.

Pörgős nő az ő felesége, újabb és újabb ötletei vannak a dögunalom elűzésére, jelenlegi kedvence a „falmászás”, amit egy művi falon szokott gyakorolni, de nemegyszer kipróbálta már természetes közegben is, azokon a csodálatos, divatos sziklafalakon, amiket társaival kibéreltek, beleértve az eszközöket is meg a tapasztalt oktatót.

– Menj csak aludni, Bandzsika! – szólt rá türelmetlenül a felesége. – Te mondtad, hogy ez a szíved vágya... most meg itt a jó alkalom. – Izgatottnak látszott, mert az egyik kedvenc játékát, a scrable-t most kezdték el.

Megkönnyebbülten jött fel a szobájukba és egy jóízű nyögéssel lerogyott az alvó Kifli mellé. Ez a Krisz, vagyis Kriszti, az ő felesége, mindent lát, mindent tud. Talán ettől olyan ideges. (Bár azt mindig hangoztatja, hogy neki szüksége van a megfelelő adrenalinszintre.) Már nem szabad Krisztinek vagy Krisztának szólítani, mert attól is

ideges lesz. Krisz, Krisz, javítja ki, úgymint Krisna. Ezzel aztán végképp összezavar mindenkit. Bár a Krisna-hittel egyelőre még csak kacérkodik, még nem tette magáévá, még nem sikerült az életükbe beépítenie.

Talán azzal kezdődött a nagy felpörgés, amikor egyik nyelvet a másik után tanulta meg. Eredetileg tanárnőnek készült, de ma már ő az egyik legismertebb sztártolmács. Néha, csak úgy játszásból – persze, amikor nem tolmácsol – felváltva beszél különböző nyelveken, és ő van a legjobban felháborodva, amikor mások hüledeznek ezen. Népszerűségét semmi sem törli meg, rengeteg helyre hívják és meg is fizetik rendesen. Sokat utazik. Rövidesen egy multi cég képviselőjében Japánba megy.

Efarmincnégy évesek mindketten és tízéves házások. De előtte két évig már sülvefőve együtt voltak. Kiflit is azóta ismeri, egészen kicsi lány volt még, amikor megismerte, csak tizennégy éves. Suta volt, félszeg, nem olyan öntudatos és talpraesett, mint a nővére. Eljegyzésük után Krisz elmagyarázta Kiflinek, hogy ő most már rokon, családtag, ezért köszönésképpen puszilja meg. Kifli ettől mindig elpirult és ez még most is így van. Különösen akkor szalad arcába a vér, ha elsőnek ő puszilja meg.

Tulajdonképpen szép lány. Szép nők mind a ketten. Hasonlítanak egymásra. Az arcuk is, az alakjuk is, csak amióta Krisz szálkásítani kezdett és másképp öltözködik, valahogy egészen mások lettek. Kifli (Klári) megmaradt olyannak, amilyen, a szolid kerekdedségével, a horgolt mellényeivel.

Lám, már ő is Kiflinek hívja, pedig többször rászólt a feleségére, hogy a húgától azt a szép, fényt, világosságot jelentő nevét ne vegye el. Mert van benne fény – ezt határozottan állította –, nem szabad elvenni tőle.

– Igazad van, tudom – helyeselt az asszony. – De sajnós, ez a fény csak pislog, én meg azt akarom, hogy szikrázzon vagy világítson, mint egy reflektor. De nehéz változtatni a szokásainkon, mert a családban mindenki így hívja, hiszen a mamánk szerint ez volt az első szava: kifji, kifji. – Még gügyögött is hozzá, ahogy a bébi húgát utánozta.

Ő meg azt is szóvá tette egyszer, hogy őt meg ne Bandzsikázza, ha már nem jön a szájára az ő becsületes neve, amit hallani szeret: az András.

Krisz ezt is azzal magyarázta, hogy mindkét esetben ez a szeretet jele, mert ha ő leveszi a szemüvegét és úgy néz meg valamit, akkor olyan aranyosan keresztbe áll a szeme, hogy meg kell bolondulni tőle.

Ezek után ő leszállt erről a témáról és már azt sem kérdezte meg, hogy Krisz, aki az egyik leghíresebb vallásalapítóról kapta a nevét, miért váltott át egy másik irányba, egy másik hittérítőre.

Nem nagyon beszélgetnek már – ez az igazság. Mert abból csak valamiféle lezáratlan vita lenne. Gyerekük nem lesz, mert Krisz nem tud vállalni ekkora felelősséget. Ebben van valami. Krisz mindig őszinte. A felelősségérzet az nagyon dühöng benne. Még azt is mondta: nekik nem fog hiányozni a gyerek, Kifli többet is fog szülni, kislánykora óta készül erre. Tőle bármikor kölcsönözhetnek. Addig is, mint biológiai tanár a szakkörével jár nyaralni, máshova el sem megy, annyira imádja a gyerekeket.

Nemcsak hogy beszélni nem lehet vele, minden beszédhang, ami nem tőle származik, ingerültséget vált ki belőle. Rádiót nem hallgat, tévét nem néz. A „dzsípeszt” meg különösen utálja. („Hogy merészel az a szaros gép diktálni!”) Számára ez is sértő, mert ő nagyon szereti, barátjának tekinti a kis szerkezetet. Különösen most, hogy ügynöknek állt és országszerte szállítja a gyógyászati segédeszközöket, táplálék-kiegészítőket. A GPS igenis barát, szelíd hangon teszi meg javaslatait, és ha ő azt valami miatt nem fogadja el, akkor udvariasan minden zokszó

nélkül közli: „újratervezés”. Vagyis mi a teendő az adódó lehetőség elszalasztása miatti új helyzetben.

Még akkor is sokszor hallja, ha épp nem ül a kocsiban. Ez lett az ő belső hangja. Most például azt mondja: „Fordult balra és menj be a körforgalomba”.

Helyes. A szobaajtó felé tart és lemegy a klubszobába.

A klubszobában igencsak vígan vannak. Csak a felesége néz rá értetlenül. – Mi a baj? Azt hittem, lefeküdtetek... Miattam nem kell aggódnod, nyeresre állok.

Valóban: a rendelkezésére álló betűkből egy ménkü hosszú szót sikerült kiraknia: „szőlőbirtokaitoknak”. Tizenkilenc betű. Ez még nem sikerült senkinek sem. Mosolyog. Szinte fülig ér a szája. Elhessenti a férjét: – Menj csak, aludjatok nyugodtan. Én nem fogok zavarni. Majd lejöttek vacsorára. Hét után, legkésőbb nyolcra.

Kihajt a körforgalomból, a második kereszteződésnél előnyt ad a pincérnek, aki egy tálcával egyensúlyozva épp behajtani készül a körforgalomba.

Furcsa sejtés tartja hatalmában. Mit is mondott a felesége pontosan? Mit is akarhat? Talán így akar megszabadulni két kölönctől, akik gátolják őt a szabad szárnyalásában?

Szobájukba érve rögtön lefekszik az ágyra. Alighogy kinyújtózkodott, mocorgást hall maga mellett. Klári kinyitja a szemét, és rámosolyog. Ő megsimogatja a haját. – Nicsak, felébredtél?”

Klári meg a karját simítja végig. – Találd ki!

Összemosolyognak. Egymás felé húzódnak. A belső hang azt mondja: „Tarts jobbra, fordulj rá a kínáló útra”. Ezt meg kell fogadni. Újratervezés nem lesz.

Titanic a strandon

Napsütéses, vidám délelőtt volt. A tengerpartot ilyenkor már elfoglalják a kisgyerekesek. A sima víztükör fénypettyekkel ragyog, még nem fodrozzák hullámok, a nagy kékség áttetszően tiszta, csak a homokos aljzat dudorain törik meg a napfény, ez okozza a fénypettyeket.

A gyerekes családok ezekben az üde, reggeli utáni időkbén, amikor messzinek tűnik a déli meleg, lehúzódnak egészen a víz szélére. Mindenütt homokozó vödörök, színes lapátkák, műanyag süteményes formák, gumikacsák, gumikígyók, felfújható krokodilok, delfinek.

A legszorgalmasabbnak egy fiatal mama tűnt, aki homokvárat épített két gyerekével. Az ötéves forma kislány bent állt a vízben és kis vödörrel meregette a vizet. A három év körüli kisfiú lapátjával a fövenyt veregette, amit időnként meglocsolt a nővére. A mama gombócokat formált az előkészített anyagból. A gombócok pedig ott sorakoztak, szárítkoztak, így várakoztak a várépítésre.

Amikor a várépítés elkezdődött, mindhárman nagy izgalomba jöttek. A gúla formájú várat a mama széles alapozással kezdte és gondos egymásra illesztéssel magasította, keskenyítette. A kisfiú izgalma némi nyálcsorgásban nyilvánult meg, amikor a tapicskoló mozdulatokkal a gombócokat szorosabbra verte. A kislány sikongatásokkal és sóhajtásokkal meregette a vizet, és időnként leguggolt, hogy alaposan kimossa a tiszta vízzel telített játékcsebet. A mama arcán homokos csíkok tűntek fel, feje tetejére tűzött lehulló haját gyakran kellett visszaillesztenie.

Az apa újságot olvasott hanyatt fekvé, időnként elégedett pillantást vetett családjára

buzgó ténykedésére, még az is átsuhant az agyán, meg kéne mutatni nekik, hogy egy igazi várépítés milyen, de elhessegette ezt a fárasztó gondolatot. Hasára borította az eddig forgatott újságot, és két kezét feje alá téve bámult fel a föléje boruló nagy kék semmibe.

A mellettük levő családnál fordított volt a helyzet. Itt a mama helyezkedett napozó pózba, miután alaposan bekente magát mindenféle kenceficékkal. Kissé belezavarodott a különböző fényvédő faktorú krémekbe. Azt szerette volna, ha a lába bronzbarna lesz, az arca meg épp ellenkezőleg, csak egy kicsit legyen színes. A kényes részek pedig, a váll, a hát, a dekoltázs és a has, semmiképpen ne égjenek le. A gyerekekkel pedig foglalkozzon a férje. Most igazán ráér. Más dolga sincsen. Egész évben úgylis fel van mentve.

Építsenek ők is várat. Vagy fogjanak halat. Örüljön, hogy itt lehet a fiával. Tanítsa megjátszani. Fiús játékokra. Túl félénk ez a gyerek.

A félénk gyerek fehér trikóban, fején fehér kalapkával üldögél a homokban, megmozdulni nem nagyon mer, mert az anyja mindig azt mondja, lehetetlen őt tisztán tartani, ő egy kis koszos malac. Fél szemmel a szomszédék várépítését lesi. Finoman tapiskolja maga mellett a homokot, ami jó érzés, de fél, hogy megint piszkos lesz, és akkor kikap.

Az apa nézi a fiát. Nem tudja, mit kezdjen vele. Nem akarja tisztaságmániás felesége haragját kivívni. De sajnálja a félszegen kuporgó gyereket. Bevinni nem meri magával a vízbe. Pedig ahol ő áll, ott szilárd a talaj, bársonyosan puha, és a víz is biztonságosan alacsony. Mi is történhetne itt, a térdig érő vízben? Úgy látszik, a fia nem is vár tőle semmit, egyre csak a szomszédék várépítését figyeli. Csinálnia kell valamit, hogy a figyelmét felkeltse. Ez itt az ő fia, egy csapatot kell, hogy alkossanak.

Hirtelen ötlettől hajtva oldalra dől és belezuhan a vízbe. „Titanic!”, ordítja és még azt is hozzákiabálja: „S. O. S.!” És ezt megismétli még kétszer.

A gyerek nem reagál, annál inkább a felmérgezett felesége. – Hülye vagy – veti oda a férjének –, mit cirkuszolsz itt, azt hiszed, megérti ezt egy négyéves gyerek?

Ha ő nem is érti, de neked előbb-utóbb meg kell értened – morogja magában a férfi, aki nem merte elmondani a feleségének, hogy mielőtt eljöttek volna ide, felmondtak neki és kapott ugyan kéthavi fizetést végkielégítésnek, de hogy állása mikor lesz...

A kisleány most az apjára pillantott. Fájdalmas tekintete, vízbezuhanó kapálódzása együttérzéssel töltötte el. Szerette volna, ha apja többször nem esik a vízbe. Lehet, hogy meg is ütötte magát, és az fáj, az rossz lehet. Neki még most is fáj a térde, amire tegnap ráesett.

Az apa kijött a vízből és megállt a fia mellett. – Gyere, fiam, építsünk várat, hogy nekünk is legyen. Gyere, csak mi ketten...

A szomszédban a mama egy kis ágacskából és csokoládépapírból zászlót készített. Épp most tűzte a gombócvár tetejére.

Vesztesek és nyertesek

Vannak vesztesek és vannak nyertesek. Sőt vannak örök vesztesek is, például az én életem, meg a lányomé is ezt igazolja. A régi öregek, szegény nagymamácskám, ezt

például, nagyon is jól tudta. Talán azért is volt nála a konyhában ilyen feliratú falvédő: „Az egyiknek sikerül, a másiknak nem, a sors, ki tudja, mit akar?”

Nagymamám annyira hitt ebben, hogy két ugyanilyen feliratú falvédőt is kitett a konyhájában. Az egyik a konyhaasztal melletti falon volt, ahol a nagymamám tésztát gyúrt, zöldséget hámozott és a nagy vájdlingban mosogatott, a másik meg a gáztűzhely fölött terpeszkedett.

Kislánykoromban ezen én nagyon csodálkoztam, mert nagyanyám maga hímezte ezeket még fiatal korában (az egyiket kék, a másikat piros fonállal), nem értettem, hogy másoknak miért nem választott egy másik képet, másik felirattal. A képen egy fiatal nő volt látható, hegyes orrú, spanglis cipőben, ondolált haját a hímzés szépen hangsúlyozta. A nő egy kerti padon ült, virágok között, egy nagy fa árnyékában, mellette pedig egy fiatalember, oldalt elválasztott frizurával, nyakkendőben, zakójának alsó gombja kigombolva.

„Miért csináltad meg kétszer, nagymama?” – gyötörtem állandóan. „Amit nem szabad elfelejteni, annak mindig szem előtt kell lennie, kislányom.” Azt is láttam, hogy gyönyörködött a falvédőiben, szeretettel mosta, simogatta, vasalta.

Ez biztosan hatott rám, bár sokáig nem gondoltam rá, csak most, hogy már én is megöregedtem és állandó visszapillantásokkal rágom, szórakoztatom magam.

A házasságom például nem sikerült jól és a lányomé sem, a férjem szerint azért, mert túlságosan aggodalmaskodó vagyok, és folyton piszkálódok az így kéne, úgy kéne dolgokkal. Én meg úgy gondolom, hogy a kettőnk szellemi színvonalának különbözősége feszített egyre szélesebb éket a kapcsolatunkban. Ő persze erről nem akart tudomást venni, szerinte ott volt a bibi, hogy mellettem nem volt nyugalma.

De maradjunk a tényéknél. Ő asztalos és eredetileg vidéki, én meg tanítónő vagyok, és tipikus városi lány voltam. Mint a legfiatalabbat a tantestületben, engem bíztak meg azzal, hogy kísérjem figyelemmel az iskolai bútorzat felújítását, amit én meg is tettem, a rám jellemző lelkesedéssel, szorgalommal. Es azt láttam, hogy ez az igazán jóképű, szép szemű fiatal asztalos (aki nálam két évvel fiatalabb), milyen ügyesen térül-fordul és hogyan csinosodnak meg a bútorok az ujjai alatt. Tetszett nekem, hogy rögtön udvarolni is kezdett, és munka után szépen kimosakodva és kiöltözve várt engem a megbeszélrt randevúra.

A randevúzásra már nagyon vártam, a tantestületben nem volt férfi, és a főiskolán sem találkoztam korban és egyebekben hozzám illő fiúval. Nem csoda hát, hogy összemelegedtünk. Szombat esténként szórakozni jártunk, táncoltunk, ettünk, ittunk. Tetszett, hogy nem volt filléreskedő, ha nem is szórta a pénzt, látszott rajta, hogy nincsenek anyagi gondjai, ki is fejtette nemegyszer: „amire kell, arra van”. Maszekban is dolgozott persze, értett a stílbútorok felújításához, privátok is, meg a bizományi is, több intézmény is foglalkoztatta. És mivel kőműves barátai is voltak, vett egy kis Pest környéki házat: megvolt az alap az indulásra.

A környezetem is jól fogadta férjhezmeneteli szándékomat, a párttitkárunk szemében kifejezetten pozitívumnak számított, hogy szorosabbra kívánom fűzni a kapcsolatomat a munkásosztállyal. Arról mintha elfelejtkezett volna, hogy én is munkásszármazású voltam. Gyári munkás esztergályos apámnak is tetszett a vőjelölt, hamar szót értettek egymással. Anyám meg a szokott „ti tudjátok” sóhajtással áldását meg is adta. Férjem szülei tészben dolgoztak, ők sem elleneztek a „tanító nénit”, csak megígértették, hogy jöjjünk ám majd többször is, ne csak disznóvágásra, mert az a legtermészetesebb, hogy egy cocát a fiuknak is hizlalnak majd.

De a sima indulást egyre több zökkenő követte, mert megszületett a kislányom, és én egyéves korában bölcsődébe adtam, de a gyerek sokat betegeskedett, ezért anyámra

kellett bíznom, ők meg a város másik felében laktak.

A férjemnek ez nem nagyon tetszett, de ezt még eltűrte valahogy, a vitatkozás a továbbiakban akkor élesedett ki, amikor én mások életével példálóztam. Amikor a kislányom iskolába került, összebarátkoztam az iskolaorvossal. A „doktor néni” kislánya osztálytársa volt a mi lányunknak. A két gyerek egymás mellett ült, éveket egy padban, testvérként szerették egymást, és rettenetesen büszkék voltak arra, hogy az ő anyukájuknak itt van a „dolgozója”. A doktor néni férje is orvos volt, és én több jelből is észrevettem, hogy valahogy másképp nevelik a kislányukat. Az én kislányom értelmes, szorgalmas, csendes kislány volt, és szinte tüntetett azzal, hogy mindig betartja a szabályokat. Csak mostanában mondta el nekem (és mintha panaszkolt volna), hogy ő kislánykorában a legtöbbször azt hallotta: „nem szabad”. A doktornő kislánya meg talán, ha jól belegondolok, azt hallhatta, hogy „szabad”. Vagy ha nem is mondták, ezt gondolhatta, nemigen lehetett része semmilyen tiltásban. Mindenesetre már akkor, gyermekkorában, merész elgondolásai voltak.

Érdekes, hogy a nagy különbözőségek ellenére a két kislány barátsága még érettségi után is megmaradt, jóllehet már középiskolás korukban nem egy iskolába jártak. Nem kevésbé csodálatos, hogy mi is folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a doktor nénivel, holott már nem ő volt az iskolánk orvosa. Mindenesetre érettségi után örömmel fogadtuk, hogy lányaink ugyanazon egyetem bölcsészkarára jelentkeztek, magyar-történelem szakra. És hogy fel is vették őket – ez volt a legcsodálatosabb.

De az egyetemet csak Nikikém végezte el. (Nem, nem Nikolett, Niki édesanyám után a Veronika nevet kapta.) Andriska viszont bele sem kezdett az egyetembe egy váratlan esemény hatására. (Andriska, vagyis Andrea, András nevű apjáról lett elnevezve, és hát így hívta mindenki, mert az anyja mindig így szólította.)

Andriskával pedig az történt, hogy beleszeretett egy idősebb pasasba. Nem töltötte együtt a lányommal meg a többi baráttal a nyarat a Balatonnál, azt nyilatkozta, hogy a strandolás meg az egész napos fürdőruhás pucérkodás nem az ő világa, inkább elmegy dolgozni egy szállodába, méghozzá a legelőkelőbbbe, a legdrágábbba, Magyarországról szóló könyveket meg szuveníreket árulni, mert leghőbb vágya kipróbálni, hogy működik az angol nyelvtudása.

Az a bizonyos pasas egy brazil úriember volt, aki üzleti célból utazott hazánkba. Andriska az első pillanattól kezdve el volt ájulva az akkor negyvenkilenc éves Pedrótól, aki szerinte gyönyörű, kedves, okos, és valami különlegesen finom parfümtől belőle észveszejtő illat árad. Andriskának eszébe sem jutott palástolni viharos érzelmeit, sőt az első adandó alkalommal lerohanta Pedrót és közölte vele, hogy iránta érzett szerelme örök, visszavonhatatlan, és élete értelme nem lehet más, mint várni Pedróra. Pedró (a rá jellemző kedvességgel és udvariassággal) a felkínálkozást visszautasította és elmondta, hogy igen jó házasságban él, szereti a feleségét, és egyébként hasonló korú felnőtt gyermekei vannak.

Andriska tudomásul vette mindezt és nagyon udvariasan ismét megerősítette, hogy ő várni fog, ő tud várni, mert élete értelmét a továbbiakban ez a szerelem meghatározta.

Pedró bizonyára meghatódott ettől, mert adott egy névjegyet a kislánynak azzal, hogy ha bármiben segíthet neki, akkor megtalálhassa. Andriska megköszönte, de nem élt vissza ezzel a lehetőséggel, viszont megkezdődött életének nagy fordulata. Andriska legelőször is elhatározta, hogy megtanul portugálul, hogy majd anyanyelvén beszélhessen Pedróval. Ez nem volt könnyű vállalkozás, mert egyik egyetemen sem volt portugál tanszék, így lejárt a lábát, amíg a megfelelő megoldást, tanárt megtalálta. És persze el sem kezdte az egyetemet, mert már egyáltalán nem érdekelték a választott tárgyak, és ami a legfontosabb (Pedró!) miatt is ezek tanulmányozását fölöslegesnek

tartotta.

A nyelvi alapok megtanulása után, alkalmi tanárának segítségével kiutazott annak rokonaihoz Portugáliába, hogy a nyelvet jobban elsajátítsa. Pincémőként dolgozott a rokonok vendéglőjében, nagy szerencséje volt, mert a portugálok többnyire kedves, segítőkész emberek és szinte befogadták Andriskát családjukba. De Andriska csak alig két évet töltött náluk, mélyebben megismerkedve a portugál élettel és kultúrával, az életét tette föl rá, hogy ezt minél szélesebb körben ismertesse meg másokkal. Szeme előtt most már az lebegett, hogy egy kis utazási irodát nyisson ennek megvalósítására. Szülei ebben már melegen támogatták, korábban sem tiltották a lányuknak semmit, de a kezdeti nagy fordulatot, a Pedró iránt érzett szerelmet bizony hűledezve fogadták, miután azonos korúak voltak Pedróval.

Létrejött hát a kis utazási iroda, az utazókat eleinte főleg az ismerősök, barátok köréből toborozva. De tolmácsként is gyakran foglalkoztatták Andriskát, mert erre a feladatra csak igen kevesen vállalkozhattak. Beindult hát az üzlet, és mire a lányom elvégezte az egyetemet (és Andriska is elvégezhetne volna), a lányom tanári állásokra pályázott szívszorongva a maga túlzásfolt szakmájában, szóval akkor Andriskának már két kocsija volt, egy személyautó és egy mikrobusz, és épp egy nagyobb lakást készült vásárolni magának a szülei lakásához közeli lakóparkban.

A lányomnak viszont ekkor már komoly udvarlója volt, egy évfolyamtársa, az egyetem elvégzése utánra tervezték házasodásukat. Andriskának is elkezdett udvarolni a sofőrje, aki a lányom szerint helyes fiú volt és egy nagy vagány, de Andriska sehogy sem kommentálta a köztük levő kapcsolatot, ám minden levélváltását, minden telefonbeszélgetését felemlgette Pedróval. A nászútjukra is együtt utaztak el Portugáliába, illetve ők mind a négyen ott voltak, meg még egy páran, mert ez egy kisebb csoport számára vezetett körutazás volt, ahol minden nevezetes helyet bejártak. A lányoméktől persze nem fogadott el pénzt Andriska, mert mint mondta: „Ez az ő testvérkéjének szánt ajándéka”.

Hát, sajnos, nem sikerült a lányom házassága. Elhamarkodottnak minősítették mindketten, azt mondták, nem volt alkalmuk eléggé megismerni egymást, ez vezetett a kiábrándulásra. A vejem el is költözött hamarosan, ami természetes volt, mert a lakás egyedül a lányomé, az édesapjától kapta. Az édesapjától, az én egykori férjemtől, aki a válásunk után valósággal megtáltosodott, mert miután nagy kereslet mutatkozott az intarziakészítésre (a különböző intézmények szinte versengtek azért, hogy egy ilyen kompozíció örökítse meg nevüket, jellegüket, fennállásukat), a férjem erre állt rá és nagy sikerei voltak. Külföldi megrendeléseket, sőt díjakat is kapott, és meg is gazdagodott rendesen, mert ez fizet a legjobban az ő szakmájában.

Régen váltunk el, nagyon régen, még egészen kicsi volt a lányom. Talán azzal kezdődött az elhidegülés, hogy én mindig összerázkódtam, amikor a férjem hozzámért, nem tudtam elviselni, hogy közeledjen azzal a mindenféle vegyi elszíneződésektől tarka kezével, a barna körmű ujjaitól kifejezetten irtóztam. A férjem persze megorrolt ezért, és azt mondta: „Ha nem kellek, hát ne kelljek”. Komolyan gondolta, mert többé nem közeledett. És én sem kezdtem hízelegni, mert mi tagadás, bizony undorodtam tőle, meg a műhelyszagtól is, meg attól, ami ebből az egészségből következett.

Válásunkból nem csináltunk nagy cirkuszt, szerzett nekem egy számomra megfelelő lakást, én odamentem a gyerekekkel, a tartásdíjat meg rendesen fizette. O, már csak a műhelye miatt is, a házában maradt. Nem váltunk el haraggal, beszélő viszonyban maradtunk.

Hát így maradtam én egyedül, ő meg persze nem. Rövidesen új felesége lett, méghozzá egy közgazdász, aki a férjem szakmájában piackutatást végzett, és elkezdte menedzselni a férjemet. Összeházasodtak és azóta is boldogan élnek. Egy

kisfiúk is született. A nő nem valami szép és borzasztóan rendetlen. (Rémes állapotban van náluk a konyha.) Viszont igazán kedves teremtés és imádja a férjemet. Gyakran mondogatja, hogy ő mindig is egy művésszel akart együtt élni, ő is valamiféle művész szeretett volna lenni, de neki semmi ilyesmihez nincs tehetsége. A kisfiát arra nevelte, hogy szeresse a nővérkáját, a két gyerek szereti is egymást, a lányom szívesen anyáskodik az öcsikéjével. Én ezt egyáltalán nem bánom, mert jó az, ha valakinek van testvére. Nekem sajnos nincsen.

Doktor néni barátnőm szerint én túlságosan sokat mérlegelek, patikamérlegre teszek mindent. Hát ő valóban sokkal nagyvonalúbb, mert őt például rendszeresen csalja a férje, de még csak szóvá se teszi ezt. Van, amikor kitalálja, hogy így van, van, amikor a férje maga mondja el. „Biológia” feleli az én kérdő tekintetemre elnéző mosollyal, és amikor én firtatni kezdtem, hogy lesz-e visszavágó, a fejét rázta, hogy nem, nem, mert neki nem olyan a természete. Az ő életük mindenképpen közös mederben halad a férjével, közös nagy terveik vannak, amiket majd közösen valósítanak meg. Szeretnek együtt utazni például, ebben Andriska is támogatja őket. Nem csak Portugáliához kaptak segítséget, de a lányuk révén eljutottak Madeirára is meg Brazíliába, meg a Zöldfoki-szigetekre. Andriskának ezeken a helyeken is kiépített kapcsolatai vannak, mert természetesen mind bejárta ezeket. Amikor Brazíliában tartózkodott vagy fél évig, visszautazása előtt felhívta Pedrót, nem, nem akart találkozni vele, csak tudatta, hogy itt volt, szép volt minden, és továbbra is nagyon szereti, mert ez az élete értelme...

Ezek után már Pedró hívta fel Andriskát és közölte, ha legközelebb Európába jön, ellátogat egy-két napra Magyarországra, és akkor találkozhatnak a szállodában, ahol megismerkedtek. A doktor néni azt is elmesélte nekem, hogy megvolt a találkozás, ahol Andriska immár ékes portugál nyelven elmesélte Pedrónak eddigi pályafutását. Pedró tanácsokkal látta el, és megerősítette segítő szándékát bármiben, amiben segíthet. Vagyis találkoztatok, levelezgettök, telefonálgattok, nem hagytok ki egyetlen évet sem.

Andriska tehát tovább gazdagodik, jön-megy, rengeteg barátot szerez. A lányom is újabb diplomát szerzett szociológiából, és egy kis pszichológiát is tanult hozzá közben. A nem tagadott cél ebben az volt, hogy a saját életét jobban irányíthassa, és jobban tudja elemezni a körülötte zajló életet. Voltak közben párkapcsolati kísérletei persze, de mindegyik zátonyra futott. Valahogy egyik partner sem érte el a kívánt szintet. Mindegyik összeegyeztethetetlen volt, mesélte nekem a lányom, mert azért elmond nekem mindent. Most kommunikáció-elméletet tanul, és nagy örömét leli benne.

Én meg csak húztam közben az igát, egészen mostanáig, amikor is többszöri megfontolás és mérlegelés után nyugdíjba mentem. Úgy, ahogy ez dukál: hatvankét évesen. Elég volt. Leköszöntem. Elmondhatom, hogy pályafutásom nem volt sikertelen. Ha csak azt vesszük, hogy gyermekek ezreit tanítottam meg írni, olvasni, számolni... a hivatalos elismerések sem maradtak el, van sok szép kitüntetésem.

Igaz, hogy egyedül vagyok, de legalább nem zavar senki sem. Megpihenhetek. Majd internetezem. Nem vagyok még olyan öreg, hogy még ezt sem. És szórakozom, majd jókat szórakozom azon, hogy mik történnek. Még társat is találhatok magamnak. Elvégre... minden megtörténhet.

Például, elsőnek itt van az Andriska. Vele mindig történik valami. Most aztán nagy változás van készülöben. Az a helyzet, hogy Pedrónak meghalt a rákos felesége. Szeretne találkozni Andriskával, hogy szívét kiönthesse. Andriska odarohant, ott is maradt egy ideig, a folyamatban levő ügyeit meg felfüggesztette. Az anyja szerint nem fogja feladni a maga kis birodalmát, amit annyi munkával, szorgalommal kiépített. Persze még mindig szereti Pedrót, de azt most nem mondta, hogy Pedró az élete értelme. Csak azt, hogy Pedró még mindig gyönyörű, bár már hatvanhat éves. De Pedró az Pedró, és még nyolcvanéves korában is gyönyörű lesz. Andriska most harmincöt,

tizenhét éve tart ez a nagy szerelem.

Képet is küldtek magukról az interneten, az anyja megmutatta nekem. Hát, mit mondjak, én már régen nem láttam Andriskát, elsősorban a lányom tartja a kapcsolatot vele, szóval én úgy láttam (és semmiféle rosszindulat nem beszél belőlem), hogy Andriska megcsúnyult, megöregedett. Persze az én emlékeimben elsősorban kislányként él, ahogy mint kis tanítványomat megismertem. Az a fürtös fejecske, az érdeklődő, nagy, okos szemek. Különös kisgyerek volt, mindig kitalált valamit, a gyerekek többsége meg lelkesen követte. A mostani képen meg: mintha a koránál jóval öregebb lenne. Egy láncon lógatható szemüveget hord (persze ez praktikus, de nagyon öreges), hozzá vállig érő fülbevalót. Olyan feldíszítettnek tűnik, mint egy karácsonyfa. És a ruházata: piros neccharisnya, térdig érő csizma, ami ugyan valami extra finom puha bőrből lehet. De az alakja: te jó isten! A melle valahogy nincs elég nőiesre kifejlődve, de a csípője már széles. Összehasonlítva az én Nikikémmel, aki rendszeresen méregtelenít, fogyókúrázik, kondíciótomára jár, hát: ég és föld. Igaz, hogy Nikikémnek az adottságai jobbak, azok a szép, hosszú, formás lábai, hát igen, és mindig olyan felszabott nadrágocskákat hord, így aztán úgy tűnik, mintha a derekából nőne ki a lába. És rettenetesen vigyáz arra, hogy mit mihez vesz fel. Bámulatosan választékos. Stílusegység. Hát az megvan, nála igen.

Szóval, boldogan mosolyog a képen Andriska, szinte vigyorog a szentem, és a Pedró is valamiféle mosolyra húzza a száját. Én most látom először, nem tudhatom, hogy milyen az eredeti arckifejezése. Mindenesetre így, pusztán ránézésre, bár én hatvankét éves vagyok, nekem ez a hatvanhat éves Pedró nem kéne. Picike a pasas, alacsony, ami Andriska mellett elmegegy, mert ő se nőtt meg felnőtt méretre.

Találkozásuk örömeire Andriska Pedrótól gyémántokkal ékesített smaragdgyűrűt kapott, meg egy hozzáillő nyakéket. Ez még nem az eljegyzési ajándék, az eljegyzés majd később lesz. Természetesen Pedró megkérdezte Andriskát, hogy milyen ajándékkal szerezhetne neki örömet, és Andriska meg is mondta, hogy mit kér, de én ezt ki nem találtam volna soha, még akkor sem, ha közben vernek. Hogy mit kért Andriska? Hát egy repülőgépet! Mert ha összeházasodnak majd és Andriska hosszabb időket is tölt majd Brazíliában (mert az eddigi életét azért nem adhatja fel teljesen), akkor erre nagy szüksége lehet. Pedró természetesen megígérte, mert neki már régóta van ilyenje, ez valóban létszükséglet. Hogy mivel is foglalkozik pontosabban Pedró, azt még a leendő örömanya sem tudja. Állítólag sok mindennel, birtokai is vannak és bányákban is van érdekeltsége.

Hát igen, vannak vesztesek és vannak nyertesek. Az Andriska például tipikus nyertes, bár rajta kívül még nem találkoztam ilyennel, ennyire nyertessel. Minden helyzetből győztesen kerül ki, valahogy megbűvöli a dolgokat, valami különös bűverő árad belőle.

Azért magamat és a lányomat sem nevezném vesztesnek, mert ami nekem nem kell, amit én utasítottam el, azt nem nevezhetem veszteségnek. És remélem, nem vesztes az én gyönyörű lányom sem, akinek rövidesen a harmadik diplomája is meglesz. Nem, nem vesztes ő sem, csak igényes.

Csak azt nem értem, miért jelenik meg előttem folyton a nagymamám pirossal és kézzel is kivarrt falvédője?

Hócsillagok karácsonyra

– Találd ki, mit kért tőlem a lányom karácsonyra – az egyik nő kérdően nézett a másikra. Mindketten egy raktárban dolgoztak, árufeltöltők voltak a plázában.

– Hát nem is tudom... Biztosan valami olyat, ami nagyon drága.

– Azt nem tudom, mibe kerülhet, talán nem is az árával, inkább a beszerzésével lesz baj.

– Mondd már, el sem tudom képzelni, ezeknek a mai fiataloknak olyan különleges kívánságaik vannak.

– Így igaz. Na, most fogózz meg! Azt mondta, nem kér tőlem mást, csak hócsillagokat. Hópihéket, fehéréket, csillogókat.

– Hócsillagot? Micsoda kívánság... Arra nem gondolt, hogy az rögtön elolvadhat?

– Na, nem olyan igazit, hanem horgokat. Amiket majd rá lehet varrni a sapkájára meg a sáljára. Összesen hét darab kéne. Kettő a sapkájára, kettő a sálra a nyakánál, három meg a lelógó részére a sálnak. Most mondd meg, honnan vegyek neki olyat?

– Szerintem megoldható. A legegyszerűbb, ha te csinálod, nem is kell hozzá sok idő, csak egy kis fonal meg horgolótű, és pikk-pakk megvan.

– De én nem tudom elképzelni, hogy fogjak bele, hogy csináljam...

Egy kis időre megálltak, hogy megszemléljék a rakodni valókat. A savanyúságok előtt álltak kocsirakományukkal, melyen nagy, nehéz üvegek is voltak, de a fő baj az, hogy mindig elgurul vagy el-eltörik egy-egy üveg a nagy pakolászásban. A fémdobozos konzervekkel sokkal jobb a helyzet, ott vidáman dolgozhatnak.

– Figyelj, Ica! – A különös kívánság már a kolléganőt is lázba hozta. Előkapta telefonját és jelentőségteljesen felmutatta. – Várj egy kicsit... Mindjárt megnézem a „gugli”-ban.

Be is pötyögte a horgolás szó után, hogy hócsillag. Lássatok csodát, a telefon ablakában néhány nyomogatás után meg is jelentek a hócsillagok. Több változatban, többféle alakban.

– Nahát – csodálkozott az anya. – Milyen szépek, azt sem tudom, melyiket válasszam.

– Majd én kinyomtatom neked a táblázatot holnapra. A legegyszerűbb, ha többfélét is csinálsz. Miért baj az, ha lesz belőle két-három garnitúra?

Egymásra mosolyogtak. Mosolyuk arról szólt, hogy nincs az életben semmi olyan, ami megoldhatatlan. Az is egy nagy ajándék, ha az embernek van egy barátja, akivel mindent megoszthat.

Néhány nap múlva ismét egymás mellé lettek beosztva.

– Mi van? – érdeklődött a kolleganő. – Van már csillag?

– Van, van. Megcsináltam és már fel is varrtam az égszínké sapkájára meg sáljára. Ezt tavaly vettük a fehér kínai tollas kabátjához, de aztán kikönyörgött még egyet, egy kapucnis bordót. Mostanában inkább ezt hordja. Ehhez meg nem jó az égszínké sál meg sapka.

– Hát nem könnyű eset a lányod, nekem hál' istennek fiam van, vele meg másféle gondok vannak. Na és hogy álltok az estélyi ruhával a szalagavatóra?

– Azzal most leálltunk, mert nem tudja, mit akar. Először sárga selymet mondott, mert az olyan napsugaras, aztán meg zöldet, mert az maga a tavasz, most meg a lilánál tart, de nem indokolta, hogy ezt miért akarja, csak annyit mondott, hogy reméli, ezért majd nem nézik ibolyának, mert az tök ciki volna.

– Na te szegény, remélem, azért majd eljuttok ötről a hatra.

– Színes selyemruhát akar mindenképpen, de a felsőrész legyen ugyanolyan csipkével borítva. Hogy hol fogok találni színes csipkét – fogalmam sincs róla.

– Kelmefestő, vegytisztító... Azt hiszem, néhány ilyen bolt még van. Beviszel egy kis szövetmintát meg a csipkét, és megfestik olyanra.

– Rémlik valami, a környékünkön volt is egy ilyen boltocska, de úgy rémlik, hogy csak „gyászfestést vállalunk” volt kiírva.

– Hát majd megoldjátok valahogy. A bordó kabátjához meg kössél neki egy fekete sapkát és sálát, azon jobban is fog mutatni a fehér hócsillag. Az tetszeni fog neki, mert úgy emlékszem, fekete csizmája az van.

– Sajnos, a hócsillag úgy megfeneklett, most azzal nyúz, hogy azt szeretné, ha olyan szőrös fülei volnának. Látott a villamoson egy lányt, és olyan szőrös fülvédő volt rajta. Olyat akar, mert olyanja biztos nem lesz másnak. Mert a hülye Orsi már telebeszélte az összes lány fejét az osztályban a hócsillagokkal, és a végén majd mind ott állnak talpig hócsillagban. Az viszont megvédené őt a fülgyulladásától, igaz, ami igaz, ettől sokat szenvedett kiskorában, ha meg fázna a feje vagy hullana a hó, felhajtaná a kapucniját, egyébként annak is olyan szőrös, prémes széle van. A fehér tolikabátot meg az égszínkék garnitúrát semmiképp nem akarja. Adjam egy mélyszegénynek, az majd örül neki, ezt mondta.

– Ti tudjátok – morogta a kolléganő. Többet nem is beszéltek róla.

Az öltözködési izgalmaktól elgyötört leányzó merev tekintettel bámult ki az ablakon. Éppen esni kezdett a hó. Eszébe jutott, hogy a mamája mennyire szerette ezt még lány korában, sokszor emlegette, sokszor mondogatta a havazást, a havat.

– Nem lehet elmondani, hogy amikor sűrű hóesés van, amikor valósággal zuhog a hó, milyen gyönyörűséges, ha átsüt rajta a lámpafény. Ha átvilágítja az utcai lámpa.

Hoppá! Megvan! Úgyis nagy gondban volt, és nem jutott eszébe semmi sem, hogy mit adjon az anyjának.

Tök jó ötlet! Megkapja a hócsillagokat! A régi állólámpa átégett ernyőjére ragasztja majd föl, ami alatt néha-néha olvasgatni szokott az anyja. Az állólámpa melletti asztalkán mindig van Nők Lapja.

Hóesés, lámpafény, minden megvan!

Adni jó. Örömet szerezni jó. És még kedvesebb lesz anyjának, hogy ez nem vett ajándék, ezt a lánya saját kezével csinálta.

Jönnek a hattyúk

– Jönnek a hattyúk – gondolja ijedten, miközben megszokott tempóival halad a tó közepe felé. A víztükör ilyenkor estefelé selymesen sima. A bágyadtkék felületen szelíden tükröződik a Nap. Az égnek ez a vízzel való csodálatos összeolvadását nem lenne szabad megtörnie agresszoroknak. Nem szereti a hattyúkat. Felháborítja tolakodó mivoltuk, az, hogy előkelő megjelenésük ellenére nagyon is erőszakosak.

A hattyúcsapat vészesen közeledik, meglepő gyorsasággal siklanak, igen, ők azok, a három szürke és a három fehér. Furcsa egy család, a három szürke az gyerek még, de miért kíséri három felnőtt őket? Talán az egyik fiókájuk került már felnőtt sorba?

Ilyenkor, nyári esték idején egészen a partig úsznak. Koldulnak. Mindenki tudja, hogy lángost akarnak. Koldulnak, de valahogy méltósággal, előkelően csinálják. Az előkelőséget még az sem zavarja, hogy néha összevesznek a zsákmányon. A jámbor nyaralók kifli- és lángos darabkákat dobálnak a vízbe, ők pedig sziszegve összezsapnak, hatalmas szárnyukat fenyegetően széttárják, és kiemelkedve a vízből talpukon siklanak, mint egy csatába induló harci repülőgép. Aztán, felröppenve, megint így landolnak.

Tájidegenek, igen, ezt mondta róluk a múltkor a rádióban az ismert természettudós, akinek mindig meghallgatja a műsorát. Hát nem idevalósiak, az biztos, nem tudni, honnan jöttek, de mióta idetelepültek, nem látni vadkacsákat. Elúzték innen a színes, bohókás kacsamadarakat, akiknek vidám bukfencezését annyira szerette. Annyira szeretett gyönyörködni szivárványos tollazatukban.

– Miért nem fognak halat? – kérdi magától. Az eget fürkészi, hátha ott köröz egy-egy sirály, aki rendőrként lecsaphatna a betolakodókra. A hátára fordulva lebeg a vízen, úgy kémeleli az eget. – Miért nem esznek halat? Hogy szokhattak rá ennyire a lángosra? – kérdezi újra meg újra.

Megszokta már ezt az önmagával való társalkodást. Amióta a férje már másodszor is feltámadt két infarktusából, nem nagyon beszélgetnek. Valahogy szó nélkül is megértik egymást. István azóta féllábbal mindig „odaát” van. Pedig sokan ujjongtak ámuldozva, hogy meggyógyult, leginkább az orvosok voltak eufóriásak, pedig ő volt az első, aki lemondott róla. Mégis mindent megtett érte, hiszen valaha osztálytársak voltak.

És lám, megtörtént a csoda: István él, itt van, dolgozgat a kertben és otthon is. Lassan, óvatosan. Figyel. Mindent megjegyyez, elraktároz, csak éppen nem beszél: odaát van.

Talán azért is alakult ez így, mert észrevette, hogy gyógyulásának mennyire nem örült a felesége fia. Igen, Norbert elégedett mosollyal nyugtázta, hogy a mama férje rövidesen meghal. Akkoriban adott föl egy hirdetést, hogy belvárosi lakását ráfizetéssel elcserélné egy kertés házra. A belvárosi lakást akkor örökölte meg, amikor ő hozzáment Istvánhoz. A szép, kertés nyaralót is István hozta a házhoz, s mivel neki nincs gyermeke, úgy vette észre, hogy a fiáékat nagyon is foglalkoztatja az örökség gondolata. Természetesnek vették, ha István meghal, ő a nyaralót eladja, és a pénzt odaadja. Hiszen az anyjuknak is lesz öröksége, ő ott maradhat az István lakásában.

– Jó lenne az unokáidnak egy kertés ház, ne szívják a büdöset itt a belvárosban – mondogatta a fia.

Három hálósobás, két fürdőszobás házat szeretnének. Kétszinteset persze. Az alsó szinten kell egy nagy nappali kandallóval, plusz egy étkező és egy dolgozószoba.

– Te meg, Anyukám, annyit dolgozhatsz a kertben, amennyit csak akarsz. Vedd úgy, hogy meg vagy híva. – Elmés megjegyzésén ő maga jót nevetett. Észre se vette, hogy elképedt ezen az anyja.

Hát meghívhatja valaki így az anyját, aki özvegyen, egyedül nevelte fel a fiát egyetemista koráig? Micsoda stílus! Diplomája az van, mégis faragatlan! Ő volt-e az, aki így elrontotta?

Ha ő hívja meg őket ide, mindig elhárítják. – Nem éri meg, drága a közlekedés – véli a fia. Inkább külföldre utazgatnak, azzal jobban járnak. A gyümölcsöt, a befőttet, a lekvárt azért elfogadják, persze házhoz szállítva. Tíz év alatt talán csak kétszer-háromszor történt meg, hogy itt voltak. A gyerekek nevetlenek, türelmetlenek, összevissza rohangálnak. A kisfiú meg fogott egy botot és körberohanva a kerten, sorra lefejezte a virágokat. A kislány, az szelídebb, egy darabig csak nyafogott, de aztán megbékélt, amikor körbetologatta a kertben a levágott füvel kibélelt talicskát. Annak is

nagyon örült, amikor lila hajnalokból készített fonattal megkoszorúzta.

Már nem vágyik rá, hogy együtt legyenek. Nemigen sikerültek neki a dolgok általában, a kivétel csak az István, a második házassága. Ok megbeszélés nélkül is mindig egyet akarnak. De mi lesz vele, ha egyedül marad?

A hattyúcsapat befejezte a kéregetést. Előkelően távolodnak. Most már befelé úsznak. Ha jó tempóban úszik kifelé, nem is ütköznek majd. István már biztosan befejezte a locsolást és megterített a vacsorához. Irigylésre méltó a nyugalma. Jó természete van. Nem úgy, mint neki. Ő meg, mint mindig, most is fölöslegesen izgatta fel magát mindenféle hattyúk miatt.

Az öngyilkos robot

– Mi történt, mi van veled? – kérdezte az asszony hazatérő férjétől, aki lógó orral álldogált az előszobában, és mint egy lassított film szereplője, olyan mozdulattal akasztotta fel a kabátját a fogasra.

– Mondd már, mi baj van? – faggatózott a nő újra.

– Hát az a helyzet, hogy öngyilkos lett a kétfejű robot.

– Az a szuperokos? Aki tizenhét műveletet képes megcsinálni egymás után, még hozzá hajszálpontosan...

– Az, az.

– Két feje van, tehát duplán okos, miért lesz egy ilyen öngyilkos?

A férfi értetlenségét kifejezendő, széttárta a két karját és a fejét ingatta.

– Na de hogy lehet egyáltalán öngyilkos egy robot? Hogy csinálta?

– Az egyik fejével kiment a mínusz végtelenbe.

Persze, persze, dűnnyögte magában az asszony. A két koordináta: a plusz meg a mínusz, ahol a két fejével mozoghat. Rákérdezett: – És mi lett a másik fejével?

– Az a helyén maradt.

– Nnna – nyugtázta az asszony. – Akkor talán mégsem olyan nagy a baj.

– De, de – emelte fel a hangját a férfi. – Leállt a gyártás. És persze rögtön hozzám futottak. Felelősségre vontak.

– Miért? Azért, mert te tervezted? De hisz jól működött már hónapok óta.

– Amikor minden megy a maga útján, akkor nem kellesz, akkor nem számítasz. Kutyába se vesznek... De ha nem úgy mennek a dolgok...

– Na, akkor most mondd el, szerinted mi volt a baj. Vagy még nem tudjátok? Te tudod biztosan... Csak kiderítettél valamit, nem úgy ismerlek én, hogy ezt ennyiben hagyod.

– Nem hát. Elbeszélgettem a nővel, aki a szalag mellett van. Bevallotta, hogy belepiszkált.

– Belepiszkált? De miért? Hogyan?

– Azt mondta, hogy unta már, hogy mindig ugyanaz van, hogy neki a dologba nincs beleszólása. Ezért az egyik fejét egy kicsit megigazította.

– Na és felelősségre vonták?

– A, a vezetés ezt nem is tudja. Az fel sem vetődött bennük, hogy ez nem a tervezés hibája. De a nő nekem bevallotta, azt is mondhatnám, hogy a szememre hányta, hogy ez a munka, ez az automatika, hogy neki csak figyelnie kell és semmit sem csinálhat, az örületbe kergeti az embert, és más sokszor kívánta nekem, hogy legalább egyszer, egy napig én álljak oda.

A feleség elgondolkozott. – Gyere vacsorázni – mondta. – Az egyik kedvencedet főztem. Töltött paprika van.

A férfi megvidámodva ült az asztalhoz. Mozdulatai élénkek, szinte már természetesek voltak.

A nőnek nem volt kedve az evéshez, fogyókúrájára hivatkozva nem ült le enni. Felváltva próbált a férje fejével és az ismeretlen nő eszével gondolkodni. Műszaki zseninek tartott férjét ő is csodálta, hiszen több szabadalomnak, sikeres konstrukciónak volt a megalkotója. És ez a konyhára is szépen hozott. De szó, ami szó, a felfogását azért néha különösnek, mulatságosnak találta. Például egyszer azt mondta neki: „Jobb lenne, ha a lábaid helyett kerekeid volnának”. „Igen, és miért?” – kérdezte ő akkor. „Gyorsabban haladhatnál, ha meg nem lenne kedved önerőből gurulni, én magam után húználak.” A nőnek eszébe jutottak közös sétáik, bevásárló útjaik, amikor hosszú lábú férje mindig hagyta. Így végül belátta, hogy igaza van. Megtetszett neki a gondolat, kár, hogy nem megoldható. Gyakran fáj a lába. A kerekei biztosan nem fájának.

A férje egyébként is kritikusan vélekedett a női nemről. „Kezük gyenge – nyilatkozott egyszer egy nagyobb társaságban –, lábuk csámpás (alighanem itt is a felesége példája lebeghetett a szeme előtt, az esős időben összefröcskölt harisnyájával). Műszaki érzékük nincs – kivéve a kivételeket –, 25°-on fáznak, 26°-nál melegük van... Ki az isten tudja őket huszonöt és fél fokon tartani?” – Érdeklődve körülnézett. A hallgatóság nevetve megtapsolta.

A sikeren felbuzdulva még megtoldotta fejtegetését az emberi testről alkotott műszaki véleményével is. Miszerint az emberi test, mint konstrukció, nem sikerült valami jól, mert túlságosan bonyolult szerkezet, ezért szervizelése megoldhatatlan.

Néhányan ezen is mosolyogtak, de a taps elmaradt.

– Mi lesz most? – kérdezte a jelenbe visszazökkent feleség.

– Mi lenne? A robotnak tulajdonképpen nincs hibája, én visszaigazítottam a fejet, amikor a főnökség elment, és a nőnek megígértem, hogy majd én kérek egy másik beosztást a számára, ami nem lesz ilyen unalmas. Ami majd jobban leköti, amin izgulhat.

– Jól van, na – nyugtatta a férfit a felesége –, ami téged illet, te jól oldottad meg a dolgokat, de hát nem vagyunk egyformák, ami az egyiknek biztonságos, az a másiknak unalmas.

A férfi hálásan nézett a feleségére, nemcsak a vigasztaló szavak derítették jobb kedvre, hanem az ízlése szerint elkészített, mindig egyformán finom töltött paprika is.

– Hát ilyen az élet – állapította meg felvidulva, nyújtózott egyet és még az ujjait is megropogtatta. – Ez az életünk, tudomásul kell vennünk, hogy ilyen emberek is vannak. Te megcsinálod jól, mások meg belepiszkálnak.

A felesége is mosolygott. A mosogatónál állt és mivel utálta a mosogatógépet, a leghagyományosabb mosogatást folytatta.

A bádogember halála

Nagy bánata van az én barátnőmnek. Meghalt a testvére. És még csak nem is itthon tette ezt, hanem Amerikában. A dolog engem is megrázott. Mert együtt töltöttük a gyermekéveinket. Még óvodába is együtt jártunk. Barátnőm volt a legidősebb, én egy évvel, az öccse két évvel volt fiatalabb. A barátnőm meg uralkodott rajtunk. A parancsnoklás benne volt a vérében. Egész életében parancsnokolt, ma már nyugdíjas ő is, de hosszú ideig volt vezető tanár, meg az iskolájának az igazgatója. Azt csak kevesen tudják róla, hogy színésznő akart lenni kiskorában. Amikor megkérdeztem tőle, hogy miért nem ezt választja a továbbtanulásban, csak ennyit mondott: Ez biztonságosabb. És különben is – ez is olyan.

Annak idején még az Őzt is együtt láttuk a moziban. Csak az ő anyukájuk ért rá elvinni bennünket, ez a könnyen elérzékenyülő, konyha sarkában gyakran sírdogáló mama. A film őt is rettenetesen meghatotta. Félelmetesen gyönyörű világot láttunk, és mintha minden velünk történt volna. Én még ma is, ha valami bánat ér, szívesen dudorászom az ott megismert dallamot Tündérországról, a beteljesedett álmok világáról.

A barátnőm persze másképp élte át ezt. Az egészszet újra meg újra el kellett játszania. Természetesen az ábrándozó kislány szerepét magára osztotta, de ő játszotta a mellette ugrándozó kiskutyát is, mesterien váltogatva a hangokat. Aztán ő volt még a boszorkány is rikácsolva, meg a szalmabábu is, meg a gyáva oroszlán. Talán az összes birtokolt szerepe közül ezt szerette a legjobban.

– És én mi leszek? – kérdezte az öccse megbántottam

– Majd te leszel a bádogember – felelte barátnőm biztatóan.

A testvérenek nem nagyon tetszett a dolog.

– Na és mit csináljak?

– Hát nyikorogjál szépen, hogy éhes vagy. – A konyhaszekrényből elővett egy nagy tölcsért és az öccse fejébe nyomta.

A kisfiú halkán, kicsit nyüszítve nyikorgóit, próbálgatva a hangokat. Ekkor a barátnőm lekapta a gyerek fejről a tölcsért, vizet töltött bele a konyhai csapnál, majd az egészszet a testvére nyakába csorgatta.

A kisfiú elsírta magát. Többet nem nyikorgóit.

Nem sokkal később a nagymamájukhoz mentek látogatóba. (És én ezt a történetet csak a mamájuktól tudom, mert a barátnőm nem mesélte ezt el nekem, csak a mama.) Amikor a mama felszólítására a gyerekeknek el kellett szavalniuk az óvodában tanult verseket, hogy büszke lehessen a nagymama, csak a barátnőm vágott bele, mert ő már gyermekkorában nagyszerűen szavalt. Ma már úgy érzem, rettenetesen ágált, ripacskodott. Mórirkálta magát. De mindezt nagyon őszintén tette, és az akkor egy öthatéves kislánytól nem tűnt zavarónak. Sőt hosszú évekre ő lett az iskolai ünnepélyek versmondója, a tanítók, tanárok dicsőségének bearanyozója.

De visszatérve a nagymamánál történt szavaláshoz, az öccse nem volt hajlandó egyetlen verset sem elmondani, pedig mamája egyre unszolta, tudta, hogy a fia tudja őket, segítésképpen egyik-másikba bele is kezdett súgva, hogy kisfiát ezzel is biztassa.

Ám a gyerek bömbölni kezdett. – Én nem akarok mindig csak a bádogember lenni. – Ezt üvöltötte, zokogta.

A nővére nagyon megsértődött. – Ezt nem is mondtad... Miért nem mondtad? Lehetél volna, mondjuk: a kiskutya.

Ettől kezdve Ózosat nem játszottak.

Néhány év múlva fordult a helyzet. Mire tizenévesek, mai szóval tinik lettünk, a bádogember nőni kezdett, és nemcsak fizikailag magasodott ki közülünk. Tizenhat éves fiúként már sokkal többet tudott a világról, mint én, a tizenhét éves, vagy a tizennyolc éves, tudálékos nővére. Talán akkor kezdődött, hogy én beleszerettem. Az érzés már korábban megvolt, csak még nem fogalmazódott meg.

Ő akkoriban sportolás (boksizálás), csavargás, haverok révén már az egész Nagy-Budapestet felfedezte, bejárt egy csomó külső kerületet, még a marhavágóhidat és a kikötőket is ismerte. Mi meg csak az iskoláig sétáltunk, vagy a nagymamánkhöz, a keresztmamánkhöz, de azok is itt laktak a közelben.

Egyszer a nagyfiú különös ötlettel állított haza. Közölte, hogy az összes hátsó fogát, alul is meg felül is, ki fogja húzatni, mert ő szaxofonos lesz, igazi, nagy világhírű szaxofonos, aki a végrehajtott művelet következtében lesz tökéletes, aki fölébe emelkedik majd minden szaxofonosnak.

A zenét azt nagyon szerette. Az egész család muzikális volt. A mama énekelgetett a konyhában, a barátnőm a közeli zeneiskolába járt zongoraórákra, dicséretes eredménnyel, nyolcéves korában már felléphetett a zeneakadémia kamaratermében, a zeneiskola vizsgakoncertjén ő volt a legfiatalabb. Amikor erről később beszélgettünk, mert a barátnőm sokféle ösztönzést kapott ez irányba, ő csak a vállát vonogatta. „Szeretem a zongorát, de elnyom engem. Csak a hangokra figyelnek mindig, a zongora hangjaira!”

Ahogy telt, múlt az idő, egyre lázasabban kerestük utunkat. A barátnőm mindenképpen „valaki” akart lenni, az öccsének is az volt a legfontosabb, nehogy bádogember legyen. Én meg folytonosan szerelmes voltam, hol ebbe, hol abba, illetve többbe is egyszerre, és ez egyáltalán nem zavart. Bálokról, esküvői ruhákról, szerenádookról álmodoztam, és végül is elég hamar sikerült férjhez mennem, amit egyáltalán nem bántam meg, sem a küzdelmes első éveinkben, sem a későbbiekben. Büszke vagyok rá, hogy három gyermekem és öt unokám van. Bár a nagyobbak – ezt többször is észrevettem – néha megmosolyognak. Nem baj. Ám a barátnőm meg – csúnya, régi szóval mondva – vénlány maradt. Semmi mást nem fedezett fel a fiúkban, csak azt, hogy kinek milyen hibája van.

Az öccse meg, aki ekkor már végzett technikus volt, és a műszaki rajzot nagyon tudta, kiment egyszer nyaralni a haverokkal Jugóba. De nem jött vissza. Kalandos úton eljutottak Amerikába. Ő a nyelvet, az angolt ugyan nem tudta, de megértette a műszaki rajzokat. Olvasni tudta. Olyan az, mint a kotta, mindenki muzsikálhat idegenben, ha a kottát olvasni tudja! Hol voltak akkor még a számítógépek! Könnyen kapott állást egy világhírű cégnél, mert a munkája révén szakembernek számított, de egy zenész haverjával, aki turnézni jött ki Amerikába, biztonsági okokból még a technikus oklevelét is kihozatta. (Ezt természetesen nővére őrizgette, aki szívesebben gondolt az itteni, mint a kinti felhasználásra, de odaadta.)

Minden rendben volt hát, az állása biztosnak látszott, de akkor azt még nem tudták Amerikáról, hogy ott a helyzet – főleg a gazdasági helyzet – egyik pillanatról a másikra megváltozhat.

A cégek csak úgy ukk-mukk-fukk megszüntethetnek részlegeket, osztályokat. És akkor – tetszik, nem tetszik – ki vagy rúgva. Az egyik ilyen alkalommal derűs arccal jött oda hozzám amerikai kollégája, akit szintén kirúgtak, de ő ismerte a dörgést született amerikai lévén, megveregette a vállát és azt ajánlotta, hogy menjenek el golfozni, mert isteni idő van.

Ezt ő maga mesélte el a nővérenek telefonon, mert gyakran, havonta legalább egyszer felhívta. Persze mindig ő jelentkezett, mert Amerikából olcsóbb volt

telefonálni, mint innen oda. Hogy végül is elment-e golfozni akkor, azt nem tudjuk, csak azt, hogy amikor megint lett állása, a biztonság kedvéért még valami mást is elvállalt. Ünnepnapokon borokkal ügynökölt. Egyéb ráérő idejében egy használatautó-kereskedésben dílerséget vállalt. Mi persze tudtuk – a barátnőm meg én –, hogy ezt azért tette, mert nem akart mindig csak a bádogember lenni. Bár szerintem éppen ezért volt az.

A felesége nem tudhatta ezt, mert egy szép napon – ahogy mondani szokás – elhagyta. Magyar nő volt, aki rokonai révén keveredett ki Amerikába, könnyebb életre vágyva. Megsokallta, hogy a férjét nem érdekli más, csak a munka, hogy szilárd alapokon álljanak. Csakhogy akkor már volt egy iskoláskorú gyerekük is. Az asszony az eddigiekben úgy járult hozzá a háztartási költségekhez, hogy gyermekmegőrzést vállalt. Így aztán ráakadt egy gyermekét egyedül nevelő pasasra és jobbnak látta, ha őt választja. A pasi is örült, mert az amerikai nők sokkal igényesebbek, így, miután náluk maradt a gyerek, megúszta sokkal olcsóbban.

Az ő közös fiuk meg intézetbe került, mert a barátnőm öccse ezt tartotta jónak. Drága intézet volt, a bádogember pedig csak hajtott és hajtott és fizette a drága tandíjat. A gyerek hál' istennek jó tanuló volt, csak egyetemi éveiben kanászodott el annyira, hogy egy-egy évet kihagyott pihenési céllal. De végül is elvégezte az egyetemet harmincéves korára. Az apja meg majd elszállt a gyönyörűségtől, hogy amerikai diplomát kapott a fia. Ezért érdemes volt hajtania.

Ám rövidesen újabb kiadásra került sor, a fia megnősült és az ottani szokások szerint a lányos ház állja az esküvői ceremónia költségét, a fiú részéről meg ki kell fizetni a fiataloknak a nászutat. Hawaii-t választották. Egy szép, hajókázásokkal kiegészített utat. Nagyobb összeget kívánt a dolog, de könnyebbséget jelentett, hogy Amerikában mindent lehet részletre fizetni, így fél évre vállalva a jelentős fizetési levonást, teljesítette kötelezettségét az örömapa. Hiszen olyan felejthetetlenül szép volt minden, a lakodalom alatt még egy repülőgép is körözött a kert fölött, hosszú, felírtos selyemcsíkot húzott maga után, így kívántak sok boldogságot a fiataloknak.

Ám nemsokára nemcsak a barátnőm sírt át egy egész délutánt, vele sírtam én is, amikor megtudtuk, hogy a fiatalok válnak. Nem sokkal azután, hogy kinyögte a költségeket a fiú apja. Nagyon sok munkát kellett vállalnia és nagyon beosztó életet kellett élnie szegény bádogembernek, sokszor fél éjszakán át bajlódott a számláival. Mert ugye – közben – ő is vett részletre egy házat. Ekkor már, közeledve a nyugdíjhoz, több évtizedes megfeszített munka után, nagyon vágyott egy saját házra. Fizette is rendszeresen a részleteket, de szívesebben tartózkodott alkalmi barátnőinél, mert nem érezte jól magát egyedül a házában. De rendszeresen járt oda, ellenőrizte a dolgokat, lenyírta a füvet, meg odaérkezett a postája is az ő kis mail-boxjába, odajött a sok számla.

Nem csoda, hogy az utóbbi években egészségileg nagyon leromlott s egyre gondterheltebb lett, mert a fia ismét megnősült, és persze ő is házat akart, ki is néztek egyet, és annak költségeinek nagyobbik részét ráterhelték az ő házára.

Még a barátnőmet is ritkábban hívta, öneki kellett megkeresnie az unokaöccsét, hogy megkérdezze, mi van az apjával. A beszélgetés döcögős volt, mert a fiú értett ugyan egy kicsit magyarul, de válaszolni, megkeresni a megfelelő magyar szavakat, ez nehéz volt a számára. Még szerencse, hogy személyes ismerősök voltak, a barátnőm egyszer, még régebben kilátogatott a testvéréhez a nyári szünetben, és akkor a tizenhat éves fiúval együtt utazgattak. Pennsylvaniából még a Niagarához is feljutottak.

A fiú beszámolt arról, hogy valóban kicsit beteg a papa, így jobbnak látja bevinni egy öregotthonba. A ház – a papa háza – el is úszott, mert senki nem fizette a számlákat, meg ugye korábban már ráterhelték egy nagyobb összeget a fia házvásárlása

miatt. Óriási sikernek számított, hogy a dolog lezárásakor nem lett több az adósság, majdnem null-szaldósok voltak.

Nemsokára a papa – ez a szegény kis bádogember – meghalt. Természetesen az öregotthonban. A temetés nem okozott nagy gondot, miután szegény öreg jószerével kiszakadt a világból, természetesen látszott, hogy el lesz hamvasztva. És majd szét lesz szórva. Ezt a barátnőm is elfogadta. De nem tudott belenyugodni abba, hogy a szertartás, a búcsúzó szavak elmaradjanak.

Felhívta unokaöccsét és egy kicsi felelősségre vonva megkérdezte, most, hogy a hamvak nála vannak, hogy gondolja a továbbiakat.

Úgy tűnt, a kedves unokaöccsének nem ez volt a gondja. Éppen válni készült második feleségétől, akitől egy kisfia is van, és mivel a gyerek még túl kicsi ahhoz, hogy magához vegye, a tartásdíjfizetés nagy érvágás számára. Végül udvariasan azt válaszolta nagynénjének, hogy a hamvak valóban nála vannak, és egy megfelelő alkalommal majd a tengerbe vagy egy folyóba szórja.

Teltek-múltak a hónapok, de a barátnőm nem kapott értesítést az eltervezett „temetésről”. A barátnőm csendben őrlődött, még nekem sem panaszkodott, csak arról számolt be, hogy valutaszámláját ki akarja egészíteni itthon vásárolt dollárokkal. A számlán azok a kisebb címletű összegek gyűltek össze, amit a testvére küldött neki egy-egy ünnepi alkalomra, karácsonyra, születésnapra. Ha terveit szerint fel tudja kerekíteni az összeget, akkor az már csinos kis summa. Jól fog az jönni unokaöccsének, a szegény árvának.

Én is sokat gyötrődtem, gondolkoztam. Ki is a bádogember tulajdonképpen? Az én egykori szerelmem, a reménybeli szaxofonos, vagy a nővére, az uralkodói illúzióival. (Mármint hogy ő minden helyzetet ural.) Az az igazság, hogy az én életemben is voltak olyan szakaszok, amikor nyikorogtam, és vártam, hogy beolajozzanak.

Végül egy örömhír: az unokaöcs jelentkezett. Elmesélte, hogy fia felszólítására a Niagarához kirándultak, mert a gyerek elpanaszolta, hogy a barátai már mind jártak ott, és csak ő nem tudja, milyen is az. Amikor már fent voltak a hajón, akkor ő levette a válltáskáját, kivette belőle az urnát, és amikor a hajó átbújt egy zuhatag alatt, beleszórta a vízbe a hamvakat.

A barátnőm nagyon megkönnyebbült. Ahogy ezt elmesélte, boldognak tűnt, sugárzott. Mesélésében összefonódott a hamvak szétszórásának eseménye a régi, hármásban megtett kirándulással.

Nagyon boldog vagyok, hogy a Niagarához eljutottam. Életemnek legnagyobb élménye volt, mert az életünk – és itt elbiggyesztette a száját teli van piti dolgokkal. Először is főnről megnéztük a hatalmas zuhatagokat, porzott a víz, hatalmas szivárvány tündökölt az égen. Mámorító volt ez a ragyogás. Ez a derű, ez a szabadság. A természet hatalmas erejét látva mi is nagyobbnak éreztük magunkat. Még a parkban felállított indián totemoszlopok is mintha mosolyogtak volna.

Az amerikai oldalról induló hajó utasai fekete köpenyt kaptak, a kanadai oldalról indulók sárgában virítottak. Zúgott, hömpölygött az egész, ahogy bujkáltunk a zuhatag alatt, valahogy mégsem volt félelmetes, ahogy a két hajó kerülgette egymást, integettünk és mosolyogtunk, örültünk a közeledésnek meg a távolodásnak. Mindenkinek el kell jutnia egyszer oda.

– Hát akkor megvolt a temetés – sóhajtottam, és egy kicsit megköszörültem a torkomat.

– Igen, igen, de a gyászmise még hátra van.

– Gyászmise is lesz? És hol?

Barátnóm a nagymamájától örökölt komódhoz lépett. Régóta ott állt keretben, talán még a nagymama idejéből kettőjük gyermekkori képe. A felvétel az óvodában készült anyák napjára. A kis bádogember szája ó-alakban nyílik csodálkozásra, biztosan a fekete lepel alá bújó fényképész bácsit csodálja, kezében egy megnyitott könyvet tartva. Barátnóm testvére vállára teszi a kezét, mosolyog, a feje tetején óriási szalagcsokor van.

Most látom csak, hogy a kép két oldalán gyertyák vannak. A barátnóm meggyújtja a gyertyákat.

– Énekeljünk – mondja.

– De mit?

– Hát az Ozból azt a dalt, a szivárványosat.

El is kezdi, egyáltalán nem remeg a hangja.

*„Túl, túl, túl a szivárvány hét hiúján,
Ott, hol tündérek élnek, vár ránk a boldogság.”*

Hűség

Már egy éve, hogy meghalt a férjem. Pontosabban tizennégy hónapja. Azt hiszem, érthető, hogy nagyon egyedül érzem magam. Mert még nem vagyok öreg. És a férjem sem volt az. Én épphogy elmentem nyugdíjba, meg is ígérték, hogy majd behívják, ha van valami nekem való munka. A férjem meg nyugodtan vihette volna tovább a dolgait a jól menő vállalkozásában, ha ez a hirtelen, tragikus halála meg nem akadályozza.

Orvosi hiba. Felelőtlenség. Elmegy az ember az orvoshoz... De hiába. Mert az orvosnak fogalma sincs arról, hogy mi a baja. Amikor még egyszer elmegy: műtétet javasol. De hiába. Már késő.

Egy barátnóm társkereső irodát működtet. Hát jó. Keresünk társat. Fénykép az kell hozzá. De ez nem is baj. Elvégre nemcsak adok, kapok is.

Hát, mit mondjak? Szörnyű alakok vannak. Mit képzelnek ezek magukról?

Egy van csak, aki szóba jöhet. Nem valami szuper ez sem, a fényképe elég ijesztő. Kockafeje van. De ügyvéd legalább. Hát jó, találkozzunk, beszélgetni lehet.

Találkoztunk. Hát, nem egy jó pasi. Kurtalábú, alacsony. Kicsi. De legalább az étterem, ahol találkoztunk, elegáns volt. Meghívott ebédre. Először visszautasítottam, ilyen helyen egy ebéd hosszúra nyúlhat. Aztán: egye fene. Beszélgetni lehet. Néha csak beszélgetni is jó. És mint ügyvédnek, természetesen egészen jó a beszédképessége.

Nem volt nős soha! Ez rossz jel. Biztosan háklis. Állítólag azért, mert igényes. Te jó ég! Ilyen külsővel! Bár azt is jelentheti, hogy pénze az van.

Nem élt együtt a jó édesanyjával, már egyetemista korában önállóságra törekedett. Ez viszont nálam pozitívnak minősül, ki nem állhatom az anyjukon csüngő férfiakat.

Elmeséltem, hogy két felnőtt fiam van. Ez nem nagyon tetszik neki, de nem reagál rá szóban. Amikor odáig jutok a mesélésben, hogy valószínűleg orvosi műhiba miatt vesztettem el a férjem, felkapja a fejét és intenzíven figyelni kezd. Én erre részletezni kezdem a tüneteket, a kórismét, a különböző diagnózisokat és hogy a hasonló bajokban szenvedő ismerősök miket meséltek, mit mondtak. Beleélem magam újra, amit

nemrégiben átéltem, szenvedek, a hangom elfullad, a könnyem is kicsordul. Meg kell törölnöm a szemem, ki kell fújni az orromat. Amikor a zsebkendőmet visszateszem a tárcámba, még mindig remegek.

Képtelen vagyok folytatni az ebédet. Pedig kifejezetten kedvelem a sült libacombot párolt piros káposztával. Ő sem folytatja az evést, csak néz rám nagy komolyan. Azt kéri, hozzam el neki az egész írásos anyagot, a leleteket és a boncolási jegyzőkönyvet is beleértve.

– Úgy gondolja, hogy lehet csinálni valamit? – kérdezem elszorult torokkal.

– Ezt most még nem tudom, látnom kell az anyagot. Átnyúl az asztal túlsó oldalára és a tányér mellett pihenő kezemet simogatja. Komolyan néz rám, együttérzés van a tekintetében. És igen, nagyon is szép szeme van. És biztos, hogy tetszem neki, ezt észrevettem már az első pillanatban.

– Volt már hasonló esete?

– Persze hogy volt, régi praxisom van.

– Kártérítéssel zárult a dolog?

– Igen. Elég szép pénzt kaptak. Milliókat.

Végre azt hallom, amit (bár ez így még nem fogalmazódott meg bennem) hallani akartam. Megjelenik előttem a férjem mosolygós, elégedett arca. Azt sugározza, hogy amit vele tettem, azért fizetni kell, és fizetni is fognak. Ő még akar adni valamit nekem. Az utóbbi időkben azt is gyakran mondogatta, hogy ha ő most elmegy, az adósom marad. Szárnyalni kezdenek a gondolataim, és máris odáig jutok, hogy a kapott pénzt pontosan elfelezve, átadom a fiaimnak.

– Apátok küldi – mondom majd –, nem feledkezett meg rólatok, mert ilyen egy jó apa.

Büszke leszek és boldog. Bár ne igyunk előre a medve bőrére, a nagy csata még előttünk van. A közös harc. Annyira fellelkessedtem, hogy nem is vettem észre, hogy az ügyvéd még mindig a kezemet simogatja. Úgy látszik, ez azt akarja, hogy lefeküdjek vele. Hát majd meglátom. Semmi sincs kizárva, ha úgy viselkedik, ahogy elvárom tőle. Nekem szükségem van most egy győzelemre, és arra a biztonságra, megnyugvásra, amit egy nőnek csak egy férfi adhat.

Érzem, hogy most új fejezet kezdődik az életemben. Tibor már elő is vette a noteszét, hogy beírhatta jövő heti programjainkat.

Enyém, tied, közös

A két új barátnő – egyébként régi szomszédasszonyok – zöldborsót fejtett a konyhában. A fiatalabbik konyhájában, mert az volt a nagyobb. Nagyobb család, nagyobb konyha. Azelőtt se voltak ők rosszban, csak amióta a fiatalabb is nyugdíjas lett, valahogy úgy alakult, hogy gyakran együtt voltak. Mégis: van kihez szólni. Nagy dolog az, férjeik inkább régi munkatársaik társaságát keresték. Az egyiknek hobbija is volt, érméket gyűjtött, a másik valaha focizott, meccsekre járt, és bekéredzkedett az öregfiúk csapatába. A nők persze másfajta külön programot csináltak.

– Tudod, mire gondolok mostanában? – kérdezte a fiatalabbik, miközben épp a kifejtett borsóhüvelyeket söpörte bele a szeméttartóba.

– Tudom majd, ha elárulod – mosolygott az idősebbik és a porcelántáliból a

borsószemeket egy fazékba zúdította.

– Az első szerelmem jár folyton az eszemben. Mert az egy nagy szerelem volt. Azóta sem találkoztam olyan érdekes pasassal.

– Az első szerelem mindenk fölött van. Utána már egyáltalán nem olyan érdekes a többi pasas.

– Lehet, de ő mindenféle szempontból egy érdekesség. Egy művészember. Egy híres festő.

– Nocsak. Neve is van?

– Mi az hogy! Jó neve van. Művészkörökben is igen jó a csengése. – A fiatalabbik nő egy pillanatra felállt ültéből és a bűvös nevet kimondta.

– Ó... – Az idősebbik nő elpirult. Váratlanul érintette a dolog. Hihetetlen, hogy az ő első nagy szerelmét ez a másik nő magáénak vallja.

– Talán ismered? – érdeklődött a fiatalabb. Vizet eresztett a borsóra a fazékban, majd feltette főni a takarékra állított lánggra.

– Ó, hát ő valóban nagyon ismert. Olvasni is lehetett sokszor róla.

– Szóval, nem tudom, miért, de ő jár az eszemben napok óta. Látom magam előtt a régi magunkat. Nagy szerelem volt. Gyerekünk is lett volna.

– Komolyan?

– Halál komolyan. Az ilyesmivel nem szokás viccelni. Meg is ijedtem akkor, de nagyon. Ő huszonöt, én meg csak húsz voltam. Azt nem mondta, hogy elvesz, csak azt, hogy a gyereket vállalja. Akadémista volt még akkor, csak akadémista, és azt mondogatta, hogy nem menne tanárszakra. Az nem az ő világa.

– Értem – felelte az idősebbik. Még nem tért magához a sokkból. Hogy tehette ezt az ő szerelme, egyetlen meg nem született gyermekének apja? – Hányban volt ez? – kérdezte rekedten.

– Nem mindegy? De utána számolhatok, csak arra emlékszem biztosan, hogy ő huszonöt, én meg húsz voltam.

Az idősebbik nőnek zakatolt az agya. Amikor mi szakítottunk, ő huszonhárom, én meg huszonnyolc voltam. Felsőhajtott. Hál' istennek, nem csalt meg. Rettenetes, fájdalmas volt a szakítás. Terhességemről és annak megszakításáról senkinek sem szóltam, az orvoson kívül senki sem tudta. Hiszen én akkor már férjnél voltam, de a férjemtől nem tudtam teherbe esni már évek óta. Szerettem a férjemet, nem akartam elhagyni vagy becsapni egy romantikus kapcsolat miatt. Megtörölte a homlokát meg a szemét is. Az orrát is ki kellett fújnia.

– Szóval, elvettem a gyereket. Anyámék úgyse adtak volna hozzá, és ő, mint mondtam, egyre csak azt hajtogatta, hogy a gyereket vállalja, de megnősülni nem tud, nem akar. – A fiatalabbik nő kihúzta a konyhaasztal fiókját, egy kis kézitükröt vett elő és belenézett. Papír zsebkendőjével egy kicsit igazított az elmázolódott szemfestéken. – Aztán férjhez mentem, és lett két gyermekem. Még kettő lett volna a férjemtől, de azokat már elvettem.

A tűzhelyen duruzsolni kezdett a feltett zöldborsó. A fiatalabbik nő rászólt az idősebbikre, hogy hozza már ki, legyen szíves a spájzból a petrezselymet, mert már be lehet rántani, mindjárt kész a leves.

Mindketten nagy hívei voltak a korai cukorborsónak. Ettek egy-egy tányérral. Más nem is volt betervezve. Fogókúráztak.

– Kéne csinálnunk valami klassz programot – kezdte a fiatalabb.

– Menjünk kiállításra – javasolta az idősebb. – A te nagy szerelmednek, épp tegnap

olvastam, gyűjteményes kiállítása van.

– Mit nem mondasz... Azért ezt még meggondolom, mert ez a pasas mindig úgy felkavarja az érzéseimet. Tudod, úgy ismerkedtünk meg, hogy ő egy barátnőnek udvarolt, de amikor először találkoztunk, rögtön rám hajtott. A barátnőm meg szegény nagyon a szívére vette, mert gyerekkori barátnők voltunk, szinte testvérek, nagy veszteség nekem, hogy ő nem beszél velem azóta.

– Megnézni a képeket azért még lehet – vélekedett az idősebb.

– Szóval, te elmész? – csodálkozott a fiatalabb.

– Azt nem mondtam, én csak felhívtam a figyelmedet.

A fiatalabbik harciasán kijelentette, hogy ő pedig nem megy.

De másnap, amikor összetalálkoztak a kiállításon, nem is csodálkoztak nagyon ezen.

– Hát mégis? – kérdezte az idősebbik, aki egyszer már végigjárta a termeket.

– Tudod, hogy van ez. Az emlékek... De szólhattál volna, együtt jöhettünk volna. Nem kellett volna gyalogolnod, tudod, hogy én mindenhova kocsival megyek.

– Én meg arra gondoltam, ha nem jössz el, akkor majd beszámolok neked. – Megkönnyebbülten lélegzett fel, milyen jó, hogy barátnője nem láthatta beszélgetését a művésszel, aki persze, az ő félelmei ellenére, azonnal megismerte és még kezét is csókolt, amikor felidézte közös emlékeiket. Ők a Szépművészeti Múzeumban ismerkedtek meg, amit a fiatal nő prospektusokat böngészve járt be. Akkor csapódott oda hozzá a fiatalember önkéntes tárlatvezetőként és bőséges magyarázatokban részesítette.

– Sokat köszönhetek neked, sokat tanultam tőled – mondta elérzékenyülve.

– De végig te beszéltél – szabadkozott a régi kedves te világítottál meg mindent.

– Igen, mert a tekinteted, az érdeklődésed kikényszerítette belőlem. Olyan volt ez nekem, mintha vizsgáztam volna, és miközben hozzád beszéltem, neked magyaráztam, sok minden megvilágosodott előttem, minden lényeges dolgot megértettem akkor.

Megszaporodtak a látogatók. A művészt többen is körülvették. Sokan fotózták is, közelről is meg a háttérben. Erőteljes, szikár férfi volt, még nem volt teljesen ősz, csak deresedett. Épp egy fiatal, harmincéves forma egzotikus külsejű fiatalembert ölelgetett.

– Ez meg ki lehet? – kérdezte a fiatalabbik barátnő az idősebbet.

– Honnan tudjam? Még az is lehet, hogy a fia, mert a hosszú franciaországi évek alatt többször is elutazott Tahitiba.

– Érdekes, én meg arra gondoltam, hogy ez a két kis itt szaladgáló gyerek az unokája lehet – vélte a fiatalabb.

Egy derűs férfihang szólalt meg mögöttük. – Nem, nem unokák, ők a művész úr gyermekei, és az ott az új felesége – mutatott rá a kedélyes férfi egy szép, fiatal, szőke nőre.

– Körbejárok – jegyezte meg kissé idegesen a fiatalabbik barátnő, akiről annak idején a művész egy rajzszorozatot készített. Kissé pufók arca, kerek mellei bájosan vidámmá tették ezeket a képeket.

Miután gyűjteményes kiállítás volt, meg is találta őket. Odaállt eléjük, egy jó darabig ott is tartózkodott, hátha valaki felfedezi, nicsak, itt van a rajzok modellje.

Egykori szerelme oda is ment hozzá. – Felhívhatlak majd? – kérdezte.

– Hát hívjál, ha akarsz – hangzott a foghegyről odavetett válasz. De ez csak úgy elszállt a levegőben. Nem történt meg a számok egyeztetése.

Az idősebbik barátnő a vendégkönyvet tanulmányozta. Természetesen, ahogy bejött a kiállításra, ő is ellenőrizte, hogy itt vannak-e a róla készült képek. Volt belőlük néhány. Csupa hátakt. Olaj és grafika. Megannyi stílustanulmány. Kubista jellegű is volt. Egy kedves, vicces. Hát igen, itt van ő, teljes hosszában megörökítve. Az ő válla, az ő háta, a karcsú dereka, a tompora, a hosszú lábai, meg a profilja is, ahogy hátranézett.

A kiállítás katalógusa is kitért arra, hogy a művész, mint oly sokan mások, a figurális ábrázolástól egyre inkább az absztrakció felé közeledett. Ma már csak tiszta színeket használ és mértani figurákat fest. Képei a letisztultság rendjét, nyugalalmát sugározzák, a kompozíció biztonságát csak egy-egy elcsúsztatott forma, vagy átlósan zegzugos vonal töri meg. Ilyen az, aki már megérkezett. Beérkezett.

– Hát ez a pasas most is olyan, mint amilyen volt – állapította meg a fiatalabbik barátnő már hazafelé tartva a kocsiban. Nagyon kapaszkodott a volánba.

– Na és – mondta az idősebb –, de legalább létrehozott egy életművet.

Aljnövényzet

Öregecske íróska megtörölte a szemüvegét és hatásvadász módon körülnézett. (Már három írása is megjelent nyomtatásban, ezzel érdemelte ki, hogy írónak neveztetett.) Kevésnek találta az irodalmi estre összegyűlteket, azt hittem, hogy majd többen lesznek. Persze még beeshet az ajtón egy-két elkésett, de az, miközben ő már olvas, inkább kellemetlen. Húzta hát még egy kicsit az időt egy kis papírrakosgatással, egy kis torokköszörüléssel.

Beszélgetőpartnere, akit mindenki a kezdő írók pártfogójának tekintett, határozottan intett, hogy kezdje már el.

Öregecske íróska – mit tehetett volna mást – belekezdett. A papírlap egy kicsit remegett a kezében.

Amikor végre abbahagyta elbeszélését a végtelennek tűnő tizenhat perc után, és tekintetét a hallgatóságra vetette, döböntén tapasztalta, hogy a többség fejét lehajtva, szemét behunyva ül ott, és akinek még nem esett le a feje, az üres tekintettel bámul maga elé a semmibe.

– Nos, hát... – törte meg a csendet a pártfogó moderátor. – Amit itt hallottunk, az igen érdekes, különleges.

– Azt éppen nem mondanám – hümmögött az első hozzászóló. – Szerintem inkább szokványos, akarom mondani tipikus, én is, és más is elmondhatta volna ugyanezt.

– De nem mondta, nem írta meg – próbálta felszítani a várt vita tüzét a moderátor –, ki kell fejteni ezt bővebben.

A korai hozzászóló visszavonulót fűjt. – Pardon, én nem szidni, én inkább dicsérni akartam. Már minthogy ő megírta, én meg nem. Nekem jólesett hallani. Olyan ismerős volt benne minden. Régen volt persze mindaz, amit itt előhozott, de hát mi is régiek vagyunk. Nekünk ez szép volt, ezért én élveztem. No, nem a szomorú történetet, a tragédiát, a szegénységet, hanem azt, hogy képes volt fiatalunk felidézésére.

– Minek visszamenni a múltba? – dörmögte valaki hátul. – Azzal nem megyünk semmire, a jelenről beszéljünk és nézzünk a jövőbe.

– Nézzél csak – dünnyögte egy másik, elnyűtt zakóban, nyakából mobiltelefon

lógott le, szivarzsebe jegyzetlapokkal, golyóstollakkal volt kitömve. – Nézzél csak, ott látsz majd igazi szomorú történeteket.

A moderátor érezte, hogy közbe kell lépnie. – Szeretnék minden hozzászólót figyelmeztetni arra, hogy az irodalomban nemcsak a témaválasztásnak, de a megírás módjának is van jelentősége.

-Megírás módja, megírás módja... kár vacakolni ezzel, minden szava érthető, világos, amit mondani akar, és miután, mint tudjuk, tanárember volt világéletében, nyugodtan megnézhetnénk, ami ott a papíron van, mert biztos, hogy helyesírási hiba nincs benne. – Az újabb hozzászóló, egy kopasz, zömök öregúr, türelmetlen mozdulatot tett.

– Azért én ebben nem lennék olyan biztos – szólt közbe egy kis vézna alak –, sokat, nagyon sokat változott a helyesírás az utóbbi időben. Azt se lehet tudni, hogy is kell írni azokat az új fogalmakat, kifejezéseket.

– Nem erről kell itt beszélni, itten nála nem „lájkolnak”, nem „szkájpolnak”, hol voltak még ezek a dolgok azokban a régi időkben? – A hozzászóló a kopasz fejét simogatta, majd a nyakkendőjét igazgatta.

– Nekem tetszett – közölte erélyesen egy idősebb nő. – Én szeretem a megszépítő messzeséget, mert ez együtt jár mindenféle felfedezésekkel. Kell ez, nagyon kell, segít, hogy talpon maradjunk. A múlt felidézése az nagyon is vigasztaló lehet.

– Azt elhiszem, hogy szívesen idézgeted. – Az első hozzászóló jegyezte meg ezt. És miután a nőt jól megnézte, magában azt is hozzátette: „szükséged is van a megszépítő messzeségre”.

– Az a baj, kérem szépen... – az újabb hozzászóló felállt, hogy nyomatékosítsa a mondanivalóját. Magas ember volt, toronyként emelkedett ki a véleményével. – A barátunk túl alacsonyra helyezte a mércét ahelyett, hogy a világirodalom klasszikusaira vetette volna a tekintetét. Miért nem gondolt arra, hogy írná ezt meg egy Tolsztoj, egy Dosztojevszkij, egy Goethe?

Öregecske íróska felállt, mert úgy érezte, ő most válaszra van kényszerítve.

– Én tisztelen az említett nagyságokat, de amikor a magam dolgát írom, igaz, ami igaz, én nem gondolok egyikükre sem.

A moderátor az órájára nézett. Ki gondolta volna, hogy ez a kis semmiség, ez az öreges emlékezés elhúzódik ennyire? Ő pedig megígérte a haveroknak, hogy ekkortájt benéz hozzájuk egy pofa sörre. Kezébe kell vennie az irányítást, döntötte el, ki kell tennie a pontot a vita végére.

– Köszönjük az aktivitást, az értékes hozzászólásokat, barátunkat ismerve, termékeny talajra hullottak ezek a figyelemreméltó megjegyzések. És hogy az irodalmi nagyságoknál maradjunk, hadd idézzek én is egy szép gondolatot... (Hogy kitől is, bármennyire erőlködött, ez nem jutott eszébe.) Nos, nagy ember volt, aki úgy vélte: az irodalom erdejében különlegesen sokféle a növényzet. Vannak itt óriásfenyők – a moderátor ősz bajszának száalai a nagy átéléstől szálánként felmeredtek –, hatalmas, rendíthetetlen tölgyek – elcsuklott a hangja, majd huncut mosollyal folytatta –, gazdagon termő cserjék, színes bokrok, évszakokra jellemző virágok, védett növények – a meghatottságtól már alig tudott beszélni –, és itt van az aljnövényzet: a zuzmók, a mohák, a fűfélék, a kis bogárkák menedéke... – Kifulladt. Még mindig nem jutott eszébe, kitől is származik ez az idézet.

Öregecske íróska, aki a szónoklat alatt már visszasüllyedt székébe, csak az aljnövényzetnél pillantott fel a szónokló pártfogóra, mert jól érzékelhető volt, hogy szavait hozzá intézte. Persze: az aljnövényzet, értem én, az, akin taposni lehet.

Öregecske íróska ekkor határozta el, hogy ide, ebbe az írófélék önképzőkörébe nem jön többet. Így is tett.

Az öregek otthonába viszont rendszeresen eljárt felolvasni emlékezéseit, mert itt igazi ünneplésben volt része. Sokan voltak itt, akik már leszoktak a beszélgetésről, de a felolvasás végén hozzátípegtek, megölelgették, és maguk készítette kis tárgyakkal ajándékozták meg. Egy kedves, fürgé öregasszony csinos, nyakba akasztható tartókat készített mobiltelefonjának, virágos kartonból varrta a nyárit, a télit gyapjúfonalból kötötte. Egy kiérdemesült suszter, aki magával hozta szerszámaikat az otthonba, megsarkalta a cipőjét és csak az anyagköltséget fogadta el.

Volt egy írása, amit különösen szerettek. A címe: *Mákos tészta és tejleves*. Öregecske íróska a szegényes gyermekkorát örökölte meg benne. Édesanyja, ha mákos tésztát főzött, gyermekei örömeire tejlevest is készített. A tejleves tulajdonképpen nem volt más, mint a kifőtt tészta tejjel, sóval, cukorral ízesített, opálössz váló leve, amibe a kifőtt tésztából egy jó maréknyi metéltet visszahelyezett. Ez volt a fejedelmi étekeknek, a mákos tésztának a bevezetése.

Öregecske íróska az ebédelés körülményeire is kitért. Anyja nem evett velük, ő megvárta a munkából, a közeli gyárból hazatérő apát. Ők az asztalnál együtt ettek. A gyerekek, mert mindig éhesek voltak, korábban ebédeltek. Tányérjaik a hokedlire kerültek, ülőhelyük egy kis szék és egy sámlit volt a hokedli két oldalán. És időnként volt egy kosztosuk is, egy koldus, egy fehér hajú, fehér szakállú öregember, aki a nyitott konyhaajtó küszöbére telepedve kanalmazgatott, miután gondosan elhelyezte tarisznyájában a ráadásként kapott karéj kenyeret!

Öregecske íróska végigdolgozta a telet. Egy verőfényes télvégi napon kellemes meglepetés érte. A kapujuknál, a betonjárdával párhuzamosan egy kis földcsík húzódott. És csodák csodája, a kevéske földben egy ibolyatő, egy apróska bokor vert gyökeret. És már virágzott is, méghozzá egy csokorra való! A lila virágfejek kacéran illegették magukat. Az öregember lába a csodálkozástól földbe gyökerezett. „Nahát! Micsoda szépség! Pompás! Remek!” A fejét ingatta: „Még ilyet! Nem tépték ki! És nem is fagyott el! Mintha tavaly is itt lett volna! Hajói emlékszem...”

Egyedül állt ott, nem volt módja szólni senkihez sem, mégis felkiáltott: „Aljnövényzet!” És büszkén körülnézett.

Emberek és egerek

– Láttad ezt? – kérdezte az asszony újságolvasásba merült férjétől. Egy papírlapot lobogtatott a kezében. De a biztonság kedvéért el is mondta, hogy a szórólappal mit tartalmaz: a hétvége a lomtalanításé lesz!

– Éppen ideje – kezdte újra, mert nagyon várta már, hogy a sok felhalmozott vicikvacaktól megszabaduljanak. És a munka oroszlánrészét a férjének kell vállalnia. De az idős férfit nehéz volt kedvenc foglalatosságából kizökkentenie. Órákig olvasta az újságokat és vehemensen kommentálta is őket, már az étkezésekhez is kiterítette, valósággal mögójük bújt, de befejezve az étkezést, mindenhová magával vitte, vécére, boltba, délutáni alváshoz vagy üldögéléshez. Kellett ez a szertartás az emésztéséhez, vagy inkább a létezéséhez.

– Úgy gondolom, hogy lemehtnél a garázsba – folytatta a felesége –, és kidobhatnád, ami fölösleges.

A férfi szemrehányóan nézett a feleségére, az járt az eszében, hogy könnyű ezt mondani a feleségének, mert ami az asszonynak útban volt, azt mind lepaterolta a garázsba. Így aztán ott már mozdulni se lehet. Még szerencse, hogy a kocsit befér. De tulajdonképpen azt is elpaterolhatnák, mert amióta a telküket eladták, már nemigen mennek sehova se vele.

– Meglátjuk – nyögte ki kényszeredetten. És visszatemetkezett.

De az asszony nem hagyta békén. – Micsoda? Hogy képzeled ezt? Egyetlen nap van kijelölve, ez az összes lehetőség!

Az ember sóhajtozott egy kicsit, aztán felkerekedett, lement. Órák teltek el, mire a lakásba visszaérkezett. A ruhája poros volt és piszkos volt az arca meg a keze. A felesége irtózáttal nézte. – Jaj –, mondta –, így ne gyere be a lakásba nekem!

– Nézd csak – mondta a férje mosolyogva –, direkt felhoztam, hogy megmutassam neked.

A férfi portól elfeketült ujjai között egy hosszú nyakú, furcsa üveget tartott, afféle régi dunsztost, benne mindenféle szeméttel.

– Jaj, mi ez, ne add ide, én nem fogom meg! – tiltakozott az asszony.

– Mit félsz ennyire? – háborodott fel a férje. – Nem harap és nem robban, ez volt az egér egyik lakása.

Az asszony közelebb hajolt. A portól elhomályosult üvegben apróra tépett papírdarabkák voltak, meg néhány szem száraztészta, olyan kis könyökcső formájú, amit rövid csőnek neveztek.

– Okos egér, ravasz egér – nevetett elégedetten az öreg –, ez csak az egyik lakása volt, az ablaküveges, itt körbe-körbe kinézegethetett.

De úgy tűnt, az egér számára nem volt létszükséglet a panoráma, mert a többi lakásában csak a berendezés volt azonos: az összerágott rongyok vagy papírdarabkák, meg egy kis száraztészta, rövidcső vagy kagyló formájú, úgy látszik, ezeket szerette. Ha szükséges volt, azért módosítani is tudott, egy narancssárga műanyag vödörben, amit a férfi kocsilemosásra használt, papír vagy rongydarabkák helyett egy összemorzálódott szivacs volt, azt dolgozta fel

– És kóstolgatta a kis bűdös a lisztes zacskókat is – dicsekedett a férfi. – Először átrágtá a fóliát, aztán a papírzacskó következett.

– Szóval, kidobhatjuk az egészet – motyogta az asszony, mert ő kérte, hogy azt vegyék meg, abban a biztonságos tízkilós kiszerezésben.

– Miért kéne? – háborodott fel a férje. – Ha beleevett egy kicsit, hát beleevett, tiszta kis állat, legfeljebb csak a környékén levőt dobd el, a többi jó lesz.

Észrevették már régen, amikor egy darab füstölt szalonnát akasztottak a stélázi szélére, hogy alighanem egy egér volt az, aki evett belőle. Olyan, aki okos lehet, mert a sarokba helyezett almásládából is fogyasztott egy keveset.

A férfi akkor még el is dicsekedett a szomszédoknak, hogy milyen egészséges táplálkozást folytat az ő egere.

De azért az egérfogót a stélázsra helyezte. Szép szelet szalonnát tett bele, legalább hadd egyen egy jót az a szegény kis állat, ha már így kell végeznie. Sikerült is megfognia egy nagy, pocakos egeret. Diadalordítással ki is vágta akkor az udvar közepére. Aztán később, amikor az egészet elmesélte a feleségének és két mutatóujját jelentős távolságra húzva mutatta, hogy mekkora volt a kiszendvedt, az asszony hitetlenkedő tekintetere az udvarra ment, hogy behozza az igazolást, de már nem

találta, ami nem is csoda, mert olyan sok kóbor macska jár erre.

– Úgy bizony, hatalmas volt, olyan nagy, amilyen csak egér lehet, kihizlaltuk rendszeren.

– Hát, egy pocakos kanegér lehetett – tűnődött az asszony.

– Vagy egy állapotos kismama.

– Ne is mondd – jajdult fel az asszony.

– Hát – süppedt magába a férfi –, ronda gyilkos állat az ember.

– Az, az – helyeselt neki az asszony.

A szomszéd például méreggel irtja az egereket. „Egyből feldobják a talpukat tőle!” Kéjes diadalban fürdött az arca, ahogy ezt közölte. „Gyilkolásznak, ha kell, ha nem”, az asszonynak megvolt erről az egésze a véleménye. És még egy különös figura is eszébe jutott, akit egy színdarabban látott egyszer. Egy elmeháborodott szegény fiatalember volt az, egy olyan félnótás, valami mezőgazdasági segédmunkás, aki az egereket szeretetből ölte meg. Mert annyira szerette őket. Ez is veszélyes. Minden veszélyes. Akárhányszor gondolkozni kezdett az asszony, mindig eljutott ide.

De a férje egérfogót nem tett ki azóta. Végül is hiányzik nekik, amit az egér megevett? Nem hiányzik. Na, ugye! Az a kis élelem, az semmi, a holmik meg a rongyok, kiselejtezett ágyneműk, ruhák, egyebek már úgyse jók semmire se. Csak megválni is nehéz ám tőle, az asszony azzal érvelt, amikor a sok holmit levitette, hogy már nem férnek a lakásban, annyi holmijuk van, hogy nem lehet takarítani tőle. Na, de egyszer meg az asszony, amikor a már több éve halott anyjának a foltos, rongyos flanel pongyoláját a kukába kitette, hát nem kiment érte, visszahozta, kimosta, szétdarabolta és portörölkét csinált belőle! Azt mondta, rettenetes érzés volt, mert egyszer csak úgy érezte, mintha az anyját tette volna ki a szemébe. De az anyja lelke azóta biztosan megnyugodott, mert a lánya végre megértette, mit kell tennie.

A férfi nem merte kimondani, hogy tulajdonképpen imponál neki ez a garázsgeger. Mert okos, helyén van az esze. És előrelátó, itt is legyen egy jó kis kuckó élelemmel, meg ott is legyen. És amott is legyen. De jót is nevetett azon, amikor a régi porszívó harmonikaszerű csövét felemelte és odébb lökte, hát szétrágott papírdarabkákká és száraztészta-szemek hullottak ki belőle. Vajon egy egér volt csak, amelyik a jövőjét, sorsát ilyen gondosan biztosította? Vagy többen is voltak, egy egész család, papa, mama, gyerekek? De jó is lenne látni, amikor dolgoznak és vígan élnek, talán egyszer kilesheti őket.

Az asszony megfigyelte, hogy a férje mostanában nem olvas annyi újságot, a garázsba viszont minden nap lemegy. És ha fent van a lakásban, akkor tanulmányozza a BREHM-et. Persze hogy a könyvjelzőt az egérhez tette. A nagy tudós szemrevaló, csinos állatoknak írja le az egereket, és mi több, még zenebarátnak is tartja őket, elismerve, hogy talán túloznak azok, akik éneklő egerekről beszélnek, de azt ő is elismeri, hogy a fülnek igen kellemes az egér „csicsergése”. A japánok meg még táncolni is megtanították őket. A férje azt a részt húzta alá a könyvben, ahol a szerző azt közli, hogy az egerek hamar észreveszik, ha nem bántják őket, és ilyenkor meg lehet figyelni, milyen otthonosan végzik teendőiket.

Az asszony nagy gondba esett. Nemrégiben – a lomtalanítás előtt – még arra gondolt, hogy fel kéne számolni ezt az egész vircsaftot. Kocsival már úgyse fognak járni, minek is járnának, hiszen életkoruk szerint joguk van az ingyenes közlekedéshez. Eleimet se kéne ott tartalékolni. Orvosi rendeletre is, meg saját belátásból is egyre kevesebbet esznek. De nagyon megforgatná a tört a férje szívében, ha azzal állna elő, hogy adja el a kocsit meg a garázst is persze. Mert nagyon örültek annak idején a kocsinak és elég sokat is jártak vele. De a garázsra még büszkébb volt a férje. Hogy

ezt is elérte. Mert kocsija ma már mindenkinek van, de a garázs, az még sokaknak elérhetetlen.

Az asszony kivett a szekrényből egy szép, egérszürke, kötött mellényt (ő kötötte a férjének karácsonyra), de eddig tartalékolták, valami miatt úgy döntöttek, hogy ezt még nem foghatja be. Most viszont, hogy annyit tartózkodik a garázsban, ahol azért csak hűvösebb van, hordhatná, legalább nem fázna meg.

Az asszony végigsimított a mellényen. „Menjetek csak – mondta magában –, menj csak, ha annyira odavagy érte, és várd csak az egeredet.”

**Ez a
267
példány**

**ISBN 978-963-12-0373-8
ISSN 0866-4420**

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Striker Judit

**2014 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza
Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság**
